

Årsmelding 2013

MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD

MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD

eies av åtte kommuner; Kristiansand, Søgne, Songdalen og Vennesla i Vest-Agder og Birkenes, Iveland og Evje og Hornnes og Lillesand i Aust-Agder. Pr 31.12.2013 er det 137 237 innbyggere i Midt-Agder regionen. Friluftsrådet er organisert som et interkommunalt samarbeid.

Administrasjonen holder til i Dronningens gate 2 i Kristiansand og utgjorde i 2013 5,5 årsverk. Daglig leder er Per Svein Holte.

Midt-Agder Friluftsråds viktigste oppgaver er å fremme et enkelt, allsidig og miljøvennlig friluftsliv gjennom å sikre og tilrettelegge viktige friluftsområder i regionen for allmennheten. Friluftsrådet skal forvalte og drifte friluftsområder og tur- og skiløyper, drive opplæring og aktiviteter og i tillegg informere om og koordinere friluftsmulighetene i eierkommunene. Friluftsrådet bistår også eierkommuner i friluftsfaglige anliggende.

Foto: Midt-Agder Friluftsråd ved Per Svein Holte, Kjetil Fossheim, Monica Roland, Janne Johnsen og Erlend Falkgjerdet.

Året 2013

Årsmeldinga til Midt-Agder Friluftsråd gir deg et innblikk i en organisasjon med høy og god aktivitet. Vi håper du blir inspirert til å følge med i driften for påfølgende år.

Midt-Agder Friluftsråd (MAF) består av åtte eierkommuner; Kristiansand, Vennesla, Søgne, Songdalen,

Evje og Hornnes, Iveland, Birkenes og Lillesand kommune. Gjennom vårt interkommunale samarbeid og tilrettelegging for friluftsliv, ønsker vi at det skal bli enklere for kommunenes innbyggere å komme seg ut i naturen.

Samtidig søker friluftsrådet å få til en mest mulig optimal drift. Vi tror friluftsliv blir viktigere og viktigere, og friluftsliv har utvilsomt en sentral plass som en helsefremmende aktivitetsarena i et folkehelseperspektiv. Det er viktig at kommunene aktivt bruker friluftsrådets aktiviteter, tiltak og kompetanse.

Vi vet at vi gjennom vårt arbeid er med på å legge til rette for at mange får lyst og mulighet til å komme seg ut i naturen. De tilbakemeldinger vi har fått - både i forbindelse med kart og turbøker, Naturlos og naturskoletilbud, og ikke minst i forbindelse med føremeldinga og tilrettelegging for tilgjengelighet for alle - viser at vi når mange og har mange tilhengere.

MAF har gjort seg bemerket langt ut over vår region. Vårt eget landsforbund, Friluftsrådenes Landsforbund, trekker MAF frem som et av flere positive eksempler. Dette setter vi stor pris på og gjør oss trygge på at vi jobber riktig.

Regnskapet viser høy aktivitet og stor omsetning. Styret og administrasjonen følger økonomien tett og er opptatt av at våre midler brukes riktig. MAF mottar årlig tilskudd fra ulike offentlige aktører til gode prosjekter. En utfordring i denne sammenhengen er at godt gjennomførte prosjekter ofte medfører oppgaver knyttet til drift. Dette gjør at vi hele tiden må ha fokus på økonomistyring slik at vi til enhver tid er i stand til å gjennomføre de gode prosjektene.

I år vil jeg spesielt peke på følgende arbeidsområder som du kan lese mer om i denne årsmeldingen:

- De siste tilretteleggingen kom på plass i ny naturskoleleir i Helleviga med tilgjengelighet for alle (universelt utformet) - benker og bord, bålgrue og leirutstyr. Allerede nå ser vi at leiren er godt mottatt og blir mye brukt.
- Nettsiden og føremeldinga: Vi ser en klar vekst i bruk av nettsiden, dette skyldes ikke minst at føremeldinga blir mer og mer kjent. I januar 2013 var det over 47 000 treff. Dette viser at det er et tilbud som trengs og blir viktigere og viktigere for regionen.
- Deltakelse på turer for minoritetsgrupper øker stadig og vi har nå også rettet oss mer mot barn med minoritetsbakgrunn.

- Naturlos fortsetter som en god merkevare med jevn og god oppslutning. I 2013 ble det gjennomført over 150 turer med ca. 14 200 deltakere.
- I 2013 var det svært godt besøk og god omsetning i våre 3 sommerkaféer. Kaféene er et hyggelig innslag og en miljøfaktor i Helleviga, på Randøya og på Dvergsøya. Her selges vaffer, kaffe, is og mineralvann. Omsetningen var så god at vi traff taket for avgiftsplikt for totalomsetningen for alle kaféene samlet. Revisor har påpekt dette og styret har allerede for 2014 iverksatt tiltak for å rette opp dette. Alle kaféene blir driftet på dugnad. Vi organiserer derfor nå hver enkelt kafé som en egen venneforening.
- Videre satsing på utvikling av aktivitetskonsepter for barn og unge med funksjonsnedsettelse i samarbeid med Krossen skole, som er en kommunal kompetanseskole.
- MAF har opparbeidet seg et tett og godt samarbeid med UiA og har de siste årene hatt hovedansvaret for studentpraksisen til friluftslivsstudentene, samt noe praksis for folkehelsestudenter. Dette er et vinn-vinn samarbeid, hvor studentene får svært relevant praksis og vi får gjennomført gode eleverettede aktiviteter i Friluftsparken i Søgne.

Arbeidet rettet mot barn og unge er et prioritert felt og bruken av naturskoleleirene våre er svært god. Kursprogrammet Læring i friluft for utdanningspersonell fornyes stadig i forhold til etterspørsel og behov. Det er mange smil og inspirerte ansatte som går tilbake til skole og barnehage etter vel gjennomført kurs med friluftsrådet.

Det er også viktig å trekke frem at uten kommunenes, fylkeskommunenes og Friluftsrådenes Landsforbunds faste kontingenter, hadde det ikke vært mulig å hente inn så mye prosjektmidler som vi gjør nå. Jeg er også overbevist om at de midlene MAF forvalter kommer allmennheten til gode på en meget god og kostnadseffektiv måte.

Styret vedtok i slutten av 2012 å iverksette et prosjekt hvor det gripes tak i hvordan vi profilerer oss og kommuniserer med alle våre samarbeidspartnere, og i forhold til folk flest. Dette er blitt jobbet med i gjennom store deler av året, men har av ulike årsaker ikke blitt helt fullført før i 2014. Men resultatet blir bra og jeg tror dette kommer til å profilere MAF meget bra. Styret holder et godt tak i denne prosessen.

Ellers vil jeg i år også takke de ansatte med Per Svein Holte i spissen, for den jobben som gjøres. Jeg er stolt over å være styreleder i en organisasjon som blir lagt merke til langt ut over vårt område, noe som skyldes både våre ansattes høye kompetanse og ikke minst «stå på viljen». Uten all den gode kompetansen hadde vi ikke klar å gjennomføre alt det arbeidet som MAF gjør. Friluftsrådets arbeid bemerker seg i hele regionen og løfter friluftslivet på en god måte. Det vises en stor vilje til samarbeid på alle plan. Min oppfatning er at vi har et meget godt arbeidsmiljø som skaper trivsel og engasjement.

Da håper jeg du vil få en hyggelig lesning i årsmeldinga for 2013. Vi setter stor pris på tilbakemeldinger. Det kan jo være at du har en god ide om tiltak som vi bør prøve å sette i gang, eller om det er forbedringer som du mener kan gjøre en positiv forskjell for regionens innbyggere.

Jeg vil ønske deg et godt friluftsliv fremover.

Med vennlig hilsen
Bjørn Ropstad,
styreleder

Ogge > Ivelands innlandsparadis

IDYLL DE LUXE:
Ogge er et innenlandsk
padle- og skjærgårds-
paradis. FOTO:
MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD

TILRETTELAGT: Bryggeanleggene ved både parkeringsplassen og ute på halvøya i Ogge er tilrettelagt for bevegelseshemmede. Her ser vi f.v. Astrid Marianne Staalesen, Per Svein Staalesen, Siri Topstad og Janne Johnsen. Pioneer-en med nedfellbar baug tilhører Midt-Agder Friluftsråd og kan benyttes av de som trenger den, mens sjekta er privateid. FOTO: MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD

LEIRKOS: På leirplassen på halvøya ute i Ogge er det lagt godt til rette for hyggelig samvær store deler av døgnet. Her prøvesitter Kjetil Fosheim og Monica Roland fra Midt-Agder Friluftsråd en av benkene. (Den synes å passere testen.) FOTO: MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD

PLASS TIL MANGE: Hver av de tre gapahukene til Midt-Agder Friluftsråd har plass til åtte voksne eller ti barn som overnatter. FOTO: MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD

”Vi vet at det er en del uregistrert bruk av leirplassen og gapahukene, og det er bare hyggelig.

Janne Johnsen,
fritidskonsulent, Midt-Agder Fritidsråd

HYGGELIG TRIM: Midt-Agder Friluftsråd har ti kanoer, tre robåter og en Pioneer-båt med nedfellbar baug (for rullestolbrukere) som kan benyttes i Ogge. FOTO: MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD

SYKKEL OGSÅ: Ogge forbindes mest med kano- og kajakkpadling. Men det er også en flott opplevelse å sykle i Ogge-traktene. Dette er en gjeng som deltar på en naturlos-tur på tohjuling. FOTO: MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD

Topp skjærgårdskvaliteter. I ferskvann. Nærme.

Alle er hjertelig velkomne til å bruke leiren vår, men vi ser gjerne at grupper booker på forhånd. For 500 kroner får de tilgang på ti kanoer, tre robåter og masse leirutstyr som ligger i en låst bod, sier Janne Johnsen.

Tittelen er noe så fjongt som friluftskonsulent, og hun jobber hos Midt-Agder Friluftsråd.

Leiren hun snakker om med betydelig innlevelse, befinner seg på ei halvøy sørøst i Ogge – den 17 kilometer lange innsjøen med hele 360 øyer, holmer og skjær hvor kommunegrensen mellom Birkenes og Iveland går omtrent midt i.

Friluftsparadis

Ogge har lenge vært kjent som

et friluftsparadis, ikke minst for kano- og kajakkpadlere. I 2009 etablerte Midt-Agder Friluftsråd leirplassen sin, komplett med parkeringsplass for rundt 20 biler. Fra p-plassen til selve leiren, med tre romslige gapahuker, er det 350 meter. Er vannstanden i Ogge høy – vannet er uregulert og vannstanden varierer forbløffende mye – må

den lille broa benyttes. Men normalt går man tørrskodd over på steingrunn.

Både ved parkeringsplassen og ute på leirplassen på halvøya er det bryggeanlegg. Helt like, faktisk, og utformet slik at de passer for padlere, roere og brukere av Friluftsrådets Pioneer-båt med nedfellbar baug, beregnet på rullestolbrukere.

– Hver gapahuk rommer åtte voksne eller ti barn. Ellers er det toaletter og bålgruer der ute. Husk bare det generelle

bålforbudet mellom 15. april og 15. september! formener Janne Johnsen (og mumler noe om «å bruke sunn fornuft når forholdene tilsier det»).

– Vi vet at det er en del uregistrert bruk av leirplassen og gapahukene, og det er bare hyggelig. Det er imidlertid basert på tillit, i praksis at folk har med seg ved når de kommer – ikke hogger ned skauen rundt omkring – og tar med seg søpla når de drar igjen. Og skulle det mot formodning bli kollisjon med

skole-, firma- eller foreningsgrupper som har booket plass via Midt-Agder Friluftsråd, så har gruppene fortrinnsrett. Men vi har aldri hørt at det har skjedd, beretter Janne Johnsen.

Idyll

Mens Friluftsrådets leir ligger i sørøst, holder velkjente Ogge Gjestehim til oppe i nordvestenden av Ogge. Der har Åse Omestad 30 kanoer til utleie og kan ellers by på både servering, overnatting og campingplass.

– Roen i Ogge er fantastisk. Enkelte steder er det riktignok litt ferdsl med motorbåter, men padler man opp til Skrerøsfjorden helt i nord, for eksempel, er det ikke andre lyder enn fuglesangen. En rendyrket idyll hvor beveren ofte lar seg skue, og hvor det er nydelige sandstrender, forteller Omestad.

– Er det fisk i vannet?
– Nesten litt for mye, orrret og abbor. Mange er i størrelsen en halv til én kilo, men jeg veide en orrret på 4,6 kilo for noen år

siden.

– Har dere mange gjester?
– Stadig flere. Sommeren 2012, som jo hadde dårlig vær, satte vi ny rekord for utleie av kanoer. Det er mest nordmenn som kommer, noen av dem tidligere Hunsfos-arbeidere som har minner knyttet til gjesteheimen fra den gangen den het Hunsfosheimen, bygd av Hunsfos Arbeiderforening i 1951. Ellers vet vi at potensialet er stort i Danmark – det har stått flere artikler om Ogge i det mest po-

pulære padlebladet der – men vi trenger å styrke markedsføringen. Ellers slenger det noen tyskere og hollendere, beretter Åse Omestad.

Hun legger til:

– Er det noe barn husker senere i livet, er det opplevelsen av å padle omkring i Ogge, fiske, tenne bål og overnatte i telt. Og husk: Det er bare 40 minutter med bil fra Kristiansand.

Tekst: **Rune Øidne Reinertsen**
rune.o.reinertsen@fvm.no - 90523820

Organisasjon

Bakgrunn

Organisert friluftsliv har lange tradisjoner i vår region. 17. april 1939 ble Kristiansand og Omegns Friluftsråd stiftet. Det het at Friluftsrådet er et frivillig fellesorgan for Vest-Agder fylke, Kristiansands by, Oddernes, Randesund og Søgne herreder, samt interesserte organisasjoner og foreninger som har sitt virke innen de nevnte kommuner. Betegnelsen Midt-Agder Friluftsråd ble brukt fra reorganiseringen i 1962.

Midt-Agder Friluftsråd (MAF) bestod i 2013 av kommunene Kristiansand, Søgne, Songdalen og Vennesla i Vest-Agder fylke og Evje og Hornnes, Iveland, Birkenes og Lillesand i Aust-Agder fylke.

Formål

Friluftsrådets oppgave er i samarbeid med eierkommunene, offentlige institusjoner på ulike nivåer og ulike organisasjoner:

- Arbeide for å fremme et enkelt, aktivt, allsidig og miljøvennlig friluftsliv og for å bevare natur- og kulturverdier
- Arbeide for sikring og tilrettelegging av regionalt viktige friluftsområder
- Arbeide for hensiktsmessig forvaltning og drift av regionale friluftsområder, herunder regionale turløyper og skiløyper

- Informere om og koordinere friluftsmuligheter i regionen
- Arbeide for opplæring og aktivitet med basis i regionens friluftsmuligheter
- Gi uttalelser i viktige saker som berører friluftslivet, herunder plansaker
- Arbeide med andre friluftssaker av regional karakter
- Verne om allemannsretten som forutsetning for friluftslivet

Finansiering

Hver kommune betalte i 2013 kr 12,80 per innbygger. Vest-Agder fylkeskommune betalte kr 3,50,- og Aust-Agder fylkeskommune betalte kr 4,- per innbygger i eierkommunene.

Friluftsrådet har også mottatt i 2013:

- Adm.støtte fra Friluftsrådernes Landsforbund
- Skjøtselsmidler til Friluftsparken i Søgne fra regional avdelingen i Vest-Agder fylkeskommune og skjøtselsmidler til Ogge naturskole fra regionalavdelingen i Aust-Agder fylkeskommune
- Prosjektstøtte fra Aust- og Vest-Agder fylkeskommune, Fylkesmannen i Vest-Agder, Friluftsrådernes Landsforbund, Partnerskap for folkehelse, Vassdragstyret for Nedre Otra, Spillemiddelordningen, Sparebankstiftelsen DnB NOR, Gjensidigestiftelsen, kommunene og næringslivet, samt Miljødirektoratet.

Styret

Formannskap/kommunestyre oppnevner representanter til styret. Hver representant har personlig vararepresentant. Leder og nestleder velges av styret. Det ble avholdt fem styremøter i 2013.

Midt-Agder Friluftsråds styre 2013:

Kristiansand kommune

Jan Oddvar Skisland (Ap), nestleder
Vara: Randi Haukom (H)
Vara: Atle Drøsdal (Krf)

Søgne kommune

Torfinn Kleivset (Krf)
Vara: Per Kjær (Sv)

Songdalen kommune

Reidar Heivoll (Sp)
Vara: Stein Vidar Eikhom (Frp)

Vennesla kommune

Eivind Drivenes (Sp)
Vara: Bjørn Egil Haugland (Krf)

Evje og Hornnes kommune

Bjørn Ropstad (Krf), styreleder
Vara: Finn Bjørn Rørvik (H)

Iveland kommune

Rolf Christensen (Ap)
Vara: Odd Ivar Aasen (Krf)
Vara: Olaf Engestøl (Krf)

Birkenes kommune

Gunnar Høigilt (H)
Vara: Eva Aabel Retterholt (Sp)

Lillesand kommune

Arne Thomassen (H)
Vara: Abel Cecilie Knibe Hanssen (Ap)

Arbeidsutvalget

En representant fra hver kommuneadministrasjon, unntatt Kristiansand kommune som har to representanter. De enkelte kommuners administrasjon oppnevner representanter. Det ble avholdt fire møter i arbeidsutvalget i 2013.

Midt-Agder Friluftsråds arbeidsutvalg 2013:

Iveland kommune

Kulturleder Finn Terje Uberg
Vara: Næringssjef Egil Mølland

Kristiansand kommune

Miljøvernssjef Øystein Holvik
Naturforvalter Trond Johanson
Vara: Parksjef Svein Ole Breland

Songdalen kommune

Turstiansvarlig Dagfinn Lassen
Vara: kommuneplanlegger Thor Skjevraak

Søgne kommune

Avdelingsingeniør Arnfinn Håverstad
Vara: Arbeidsleder Tor Otto Kjær

Vennesla kommune

Park- og idrettssjef Jürgen Orf
Vara: Seksjonssjef Aslak Wegge

Evje og Hornnes kommune

Plan- og miljørådgiver Siv Therese Kile Lie
Vara: Enhetsleder Torgeir Hodne

Birkenes kommune

Kultursjef Wenche Flaa Eieland
Vara: kulturkonsulent Bjørg Senum Lie

Lillesand kommune

Avd.ing. plan Ole Martin Aanonsen
Vara: Ing. Samferdsel, havn, friluftsliv
Audun Andre Larsen

Midt-Agder Friluftsråd

Daglig leder Per Svein Holte, leder for utvalget

Per Svein Holte
daglig leder
– vi gratulerer med 60 års jubileum i 2013!

Kjetil Fossheim
friluftskonsulent

Janne Johnsen
friluftskonsulent

Monica Roland
friluftskonsulent

Erlend Falkgjerdet
friluftskonsulent

Helge Andersen
vaktmester

Administrasjon - personalet

Daglig leder: Per Svein Holte

Friluftskonsulenter: Kjetil Fossheim, Janne Johnsen, Monica Roland og Erlend Falkgjerdet

Vaktmester: Helge Andersen på timebasis i Friluftsparken i Søgne
I tillegg leier MAF inn ekstern hjelp på timebasis til: IT, bildebehandling, vaktermesterassistanse, sommerhjelp, renhold og hjelpeinstruktører.

Friluftsrådernes Landsforbund

Midt-Agder Friluftsråd er tilknyttet Friluftsrådernes Landsforbund. Vi mottar administrasjons- og prosjektstøtte, og betaler årlig medlemskontingent. Landsforbundet bistår i ulike friluftsfaglige spørsmål.

Jan Oddvar Skisland (Ap) representerer Midt-Agder Friluftsråd i Friluftsrådernes Landsforbunds styre, hvor han også er styreleder.

Turområder

Friluftsparken i Søgne

Mangfoldig friluftsområde på cirka 1.000 mål. Omfatter Helleviga, Romsviga, Lilleviga, Donevann, Paradisbukta, Langviga, Lauviga, Paradisholmene, Tjamsøyene, Langøyene og andre småholmer. Området eies av MAF, Miljødirektoratet og Vest-Agder fylkeskommune. I tillegg er det inngått servituttavtaler med grunneiere. MAF drifter hele Friluftsparken, utenom bygningene i Romsviga og Lilleviga, som driftes av Vest-Agder fylkeskommune.

Helleviga

Gammelt kystbruk med store sjønære arealer kjøpt av MAF i 1973. Det er i stor grad tilrettelagt med tilgjengelighet for alle (universell utforming). Se også naturskole.

2013

- Sommerkafé drevet på frivillig basis av politikere og ansatte i eierkommunene, samt ansatte i friluftsrådet. Sommeren 2013 var en «super-sommer» med mye fint vær. Dette gjenspeiler seg også i omsetningen.
- Fire minoritetsgruppeturer til Helleviga med totalt 421 deltakere
- Naturlostur "Ordførerens tur Friluftsparken i Søgne" 25. juni - ca 15 deltakere
- Naturlostur "Friluftsnisser i Helleviga" 4. desember - ca. 100 barn og voksne deltok
- Oppgrusing og grøfterensk av turveier etter store regnskyll, reparert drenering på grønn slette
- Hvilebenker og steiner på hvilerapoer langs ny adkomst til gapahukleir
- Beiset gapahukene og nye forheng
- Fått på plass bålgrue, benker og bord i nyrenovert leir
- Rampe og platting på toalett nærmest ny lavvoleir - lagt til rette med tilgjengelighet for alle
- Lagt om hellegangen etter fjerning av tre og røtter
- Stoppkant på brygge i Østre Paradisbukta
- Skiftet dør og noe kledning på baksiden av hovedhuset, samt reparert rullestolrampen
- Hogd, ryddet, merket løyper, stelt og vedlikeholdt til beste for folk i regionen

Vegen videre

- Generelt stell og vedlikehold
- Male hovedhuset
- Oppgradering og renovering av låven
- Gjennomgang av all skilting, reparere og lage nye skilt ved behov
- Nye informasjonstavler med oppdaterte kart
- Sikker adkomst til svabergene ved Donestranda
- Arrangementer/turer i forbindelse med Naturlos og minoritetsgruppeturer
- Se også naturskole

Romsviga og Lilleviga

Gammelt kystbruk kjøpt av Vest-Agder fylkeskommune i 2004. Fylkeskommunen drifter bygningene, MAF drifter uteområdene på vegne av fylkeskommunen og Miljødirektoratet.

2013

- Generelt vedlikehold av grøntområdene og tilsyn av Romsdassen (friluftstolett)
- Romsvigadagen - arrangement i samarbeid med Naturvernforbundet i Søgne og Kystlaget
- Gjennomgang av skilting - reparasjon og utskifting ved behov, samt nye og flere skilt
- Grusing og avretting av parkeringsplass ved Rv 456
- Fulgt opp kystledbåten, som er stasjonert i Romsviga

Vegen videre

- Gjennomgang av skilting - reparasjon og utskifting ved behov
- Ny informasjonstavle
- Generelt stell og vedlikehold
- Oppgradering tursti fra Lilleviga til p-plassen i Helleviga, via p-plass ved Rv 456, klopp og rekkverk

Donevann

Miljødirektoratet og MAF eier områdene sør og vest for Donevann og Donevannsholmen. Turløype rundt vannet og gapahukleir i vestenden av vannet. Se også naturskole.

2013

- Hogd ned trær og tynnet langs veien fra Berge til Roligheda - bedre tilgjengeligheten for slambilen, samt grøfterensk og stedvis grusing av vei
- Nye forheng til gapahukene
- Rydding/tykning langs vei, ved leiren og ned mot vannet
- Generelt stell og vedlikehold
- Remerket og utskifting av skilt - rundløypa rundt Donevann
- Ryddet og laget klopp for adkomst til badeplass

Vegen videre

- Etablere ny bålgrue med tilgjengelighet for alle
- Vaske og fjerne grønske på toalett, samt rydde rundt
- Gjennomgang av skilting - reparasjon og utskifting ved behov
- Større opprydningsjobb langs turvei rundt vannet, generelt stell og vedlikehold
- Utbedre landingsmuligheter for farkoster
- Se også naturskole

Øvrige deler av Friluftsparken

2013

- Nytt handikaptolett i Lauviga
- Fjernet en del større trær i Lauviga, dette i forståelse med grunneier
- Påbegynt arbeidet med oppgradering av p-plass i Vestre Paradisbukta - arbeidet fortsetter i 2014
- Ryddet store deler av nyervervet område i Vestre Paradisbukta
- Fylkeskommunen har revet hytta som stod på det nye området i Vestre Paradisbukta
- Gjennomgang av livbøyer - en del utskiftning
- Generelt stell og vedlikehold

Vegen videre

- Arbeide for å stenge av for båter rundt flytebrygga i Lauviga
- Oppgradering, utvidelse, grusing og fjellsikring parkeringsplass i Vestre Paradisbukta
- Fortsette arbeidet med å tilrettelegge nytt område i Vestre Paradisbukta
- Gjennomgang av alle livbøyer i hele Friluftsparken
- Generelt stell og vedlikehold

Betydelig økonomisk bidrag til Friluftsparken i Søgne fra: Vest-Agder fylkeskommune og Miljødirektoratet.

I de senere år har det vært et tiltagende problem med søppeldumping i Friluftsparken, og særlig på parkeringsplassene. MAF har fra 2009 anmeldt denne typen miljøkriminalitet.

Østre Randøya

Gammel forsvarseiendom kjøpt av Kristiansand kommune i 2004. Bygningene på øya disponeres av lag og foreninger. MAF koordinerer lag og foreningers felles arbeid og kommunikasjon med kommunen. Vokterboligen disponeres av MAF og det er kafé der i sommersesongen. Se også naturskole.

2013

- Sommerkafé i Vokterboligen hele sommersesongen, drevet på dugnad av politikere og ansatte i kommunene, samt ansatte i MAF. Sommerens mange solskinnsdager ga en god omsetning i kafeen.
- Minoritetsgruppetur 6. juni - 89 deltakere
- Randøyadagen 16. juni - ca. 220 deltakere.
- Samarbeid med WayBack/kriminalomsorgen om utbedringer av låven. WayBack har disponert Vokterboligen utenom sommersesong til sine turer og aktiviteter.

Vegen videre

- Fortsatt koordinatorkompetanse for samarbeidet mellom organisasjonene og skolene som holder til på Østre Randøya
- Fortsette å drive sommerkafé

- Arrangere den årlige Randøyadagen i samarbeid med skolene, lag og foreninger
- Bidra til videreutvikling av Østre Randøya som friluftsområde for allmennheten
- Se på mulighetene for å rehabilitere bygningene som MAF disponerer
- Fortsette samarbeidet med WayBack/kriminalomsorgen

Fjellmannsvegen

Tusenårig ferdselsveg fra Setesdal til kysten. Merket løype fra Slettefet i Hornnes til Kjerrane i Kristiansand. Kartbrosjyre selges.

Vegen videre

- Se Hovedturløypa
- Deler av traseen inkluderes i regionale sykkelruter
- Arrangere naturlostur i 2014 på deler av Fjellmannsveien
- Fortsatt jevnlig vedlikehold

Hovedturløypa Kjerrane - Stemmen

21 km turløype og skiløype i bymarka vest i Kristiansand, via Songdalen til Stemmen i Vennesla.

2013

- Sesongen 2012/2013 hadde gode snøforhold. Primært ble nedre del fra Strai/Hellemyr til Aurebekk kjørt, grunnet veiarbeid i området Aurebekk-Kulia.
- Nødvendig vedlikehold og kantklipping er utført med innleid hjelp fra entreprenør

Vegen videre

- Arbeide for økt dugnadsarbeid i idrettsklubbene
- Møte med grunneiere
- Arbeide for finansiering av utbedringer og oppgraderinger

Otra Elvepark

Omfatter naturområdene fra Kilefjorden til utløpet av Otra, med blant annet Fjellmannsvegen, Drivenesheia, Hovedturløypa, Bymarka vest, Nasjonal Sykkell rute Nr. 3, Skråstadheia, Jegersberg og Odderøya.

2013

- Arrangert padlebefaring med Vassdragsstyret
- Utbedringer av pauseplasser i området omkring Gåseflå med benker, bord, vegetasjonsrydding og ildsteder. Se Sykkell og Naturskole.
- Flere organisasjoner og institusjoner bidrar til kontinuerlig utvikling av områdene
- MAF bidro økonomisk til vedlikehold av løyper
- Kartbrosjyre til utdeling
- Flere organiserte naturlosturer og turer med minoritetsgrupper

Vegen videre

- Arbeide videre med tilrettelegging for vannbaserte friluftaktiviteter
- Arbeide for flere friluftaktiviteter i Elveparken gjennom Vassdragsrådet for Nedre Otra
- Gjennomføre organiserte turer
- Stimulere organisasjoner som merker og vedlikeholder turløyper
- Ytterligere etablering og utbedringer av rasteplasser langs vassdraget
- Se Naturskole Gåseflå, Hovedturløypa, Skråstadheia.

Skråstadheia

Viktig friluftsområde mellom Vennesla og Kristiansand, omfatter også Skråstadheia naturreservat. MAF er medspiller i forhold til utvikling av området. MAF arbeider med planer om etablering av en dagsturhytte på Sødalsmyra, som kan være et knutepunkt for friluftsliv og et bilfritt turmål inne i marka. Sparebanken Pluss har gitt kr 2.000.000,- i gave til prosjektet.

2013

- Forsvaret har gjennomført et meget omfattende oppryddingsarbeid etter sin virksomhet. MAF har gitt innspill i friluftssammenheng.
- Dispensasjonssøknad for bygging av dagsturhytta ble innvilget av Kristiansand kommune
- Forsvaret er ennå ikke ferdig med alt oppryddingsarbeid, og området vil ikke bli avhendet før dette arbeidet er ferdigstilt. I påvente av dette, kom forsvaret i 2012 med foreløpige innsigelser vedrørende bygging av dagsturhytta.

Vegen videre

- Bidra til videreutvikling av området
- Holde prosjektet varmt i påvente av ferdigstillelse av oppryddingsarbeid og avhending av området

Dvergsøya

Dvergsøya ligger idyllisk til i skjærgården utenfor Kristiansand. Øya eies av Kristiansand kommune, og er et mye besøkt friluftsområde med tilrettelagte bade-plasser, brygger og toalettfasiliteter. Fra og med sommeren 2011 har MAF drevet sommerkafé i vaktmesterboligen. Adkomsten til øya er med båt, enten privat eller med badebåten i sommersesongen.

Sommerkafé sommersesongen igjennom, som blir drevet på dugnad av politikere og ansatte i kommunene, samt ansatte i MAF. Sommeren 2013 var en av de fineste på lenge, noe omsetningen også bar preg av. Det kan virke som flere og flere blir klart over tilbudet på Dvergsøya, og det er gledelig å se at besøkstallet også gikk opp i kafeens tredje sesong.

Sikring og tilrettelegging

Sikring

Sikring av områder for friluftsliv er en viktig oppgave for friluftsrådene. Allemannsretten gir folk rett til å ferdes hensynsfullt i utmarka, men den gir ikke rett til merking, eller andre tilretteleggingstiltak uten samtykke fra grunneieren. Der man ønsker tilretteleggingstiltak hvor allmennhetens friluftsb bruk overstiger rettighetene hjemlet i friluftsløven, eller områder med særlig store friluftskvaliteter, er det ønskelig at det offentlige sikrer/erhverver arealet ved kjøp eller inngår servitutavtale (evigvarende bruksavtale) med grunneieren. De sikrede områdene er viktige arealer hvor vi kan tilrettelegge for allmennhetens friluftsmuligheter. Det kan være bade-plasser, båtutfartsområder, turutgangspunkt, turveger eller nærfriluftsområder m.m.

I 2013 ble det arbeidet med to sikringssaker i regionen til MAF - Prestneset i Songdalen og Vestre Paradisbukta i Søgne. Begge sakene er gjennomført. Det er også innledende arbeid om sikring på Sandripheia i samarbeid med Sandripheia fritidspark.

Prestneset friluftsområde

Songdalen kommune og Vest-Agder fylkeskommune har engasjert MAF til å ha prosjektansvar for tilrettelegging av en turvei på Prestneset i Songdalen. Friluftsområdet har som en del av denne prosessen blitt statlig sikret.

Prestneset og Staveneset er et flott område som er i privat eie og ligger idyllisk til langs med Songdalselva, som er en viktig del av Songdalens identitet. Grunneiere har vært positive til å la allmennheten få lov å benytte området til friluftsmål, og har inngått avtaler med kommunen for leie av grunn for 40 år.

Området ligger fint til i forhold til mange av kommunens institusjoner både for eldre, for mennesker med funksjonsnedsettelse og for barn og unge. I tillegg er det et nærområde til mange av kommunens innbyggere. Turveien vil bli enda mer tilgjengelig når planlagt bro fra Nodeland sentrum over elva blir etablert i umiddelbar nærhet.

2013

- Friluftsområdet har blitt statlig sikret
- Planlegging og prosjektering av turveien
- Etablering og tilrettelegging av turvei på til sammen 1350 meter

Vegen videre

- Tilrettelegge området med benker og bord
- Få på plass informasjonsskilt og skilting av området
- Anlegge smijerns gjerde over brokulvert
- Forsterke turvei på et par spesielt flomutsatte steder
- Offisiell åpning av turveien

Tilrettelegging

Sykkel

Agder er en sykkelregion med mange muligheter og sykling som aktivitet øker i popularitet. Det er allerede mange aktive som bruker sykkel som transportmiddel til jobb og skole, idrett og ikke minst til tur og rekreasjon.

Sykling er en velegnet og viktig aktivitet i det norske friluftslivet. Fra sykkelsetet får vi gode naturopplevelser - og bedre helse. Sykkelen gir større aksjonsradius og dermed adgang til flere områder for utøvelse av friluftsliv. I vår region er det i dag to etablerte nasjonale sykkelruter og mange flotte, lokale tur traséer som er velegnet for sykling.

Nasjonale sykkelrute nr. 3

Sykkellrute langs vassdraget Otra fra Kristiansand til Hovden og Haukeligrend. Se også naturskole - Gåseflå.

2013

- Sykkelguide selges. Finnes på norsk, tysk og engelsk
- Ruta presenteres på norsk, engelsk og tysk på vår nettside
- Sykkellruta er tilknyttet naturskoleleir på Gåseflå
- Grunnskolen benytter ruta i *mobil leirskole*, et samarbeid mellom MAF og Bringsvær leirskole
- MAF samordner interessene langs ruta
- MAF markedsfører ruta i ulike sammenhenger

Vegen videre

- Ivareta friluftssinteressene i forhold til utbyggingsplaner
- Medvirke til god standard og vedlikehold
- Medvirke til busstilbud for syklist
- Utvikle regionale ruter med Nasjonal Sykkellrute Nr. 3 som stamme
- Flere utbedringer langs aksene

Nasjonale sykkelrute nr. 1

Ruta følger kystlinja gjennom Midt-Agder regionen, og er en del av det europeiske samarbeidet North Sea Cycle Route, Nordsjøruta. Den knytter sammen flere av områder som er særlig aktuelle for MAF.

2013

- Deler av traséen er presentert og benyttes som del av *På Topp 2012-2015*
- Salg av kartbrosjyre
- MAF har ulike tiltak i tilknytning til traséen
- MAF markedsfører ruta i ulike sammenhenger
- Involvert i utbygging av gang- og sykkelsti Lillesand - Birkeland og turvei i området, se regionale sykkelruter

Vegen videre

- MAF ønsker å bidra til videreutvikling av ruta
- Utvikle regionale ruter med Nasjonal Sykkellrute Nr. 1 som stamme

Regionale sykkelruter

Sykkellruter som gir innbyggere og tilreisende mulighet til regelmessige sykkelturner i trygge rundløyper. Traséene skal være av god kvalitet og gi allsidige natur- og kulturopplevelser. De regionale sykkelrutene skal være for vanlige mennesker med vanlige sykler. Prosjektet er et partnerskap med Aust-Agder- og Vest-Agder fylkeskommuner.

2013

- Fortsatt arbeidet med prosjektet
- Gjennomført utbedringstiltak på turvei/gammel jernbanetrasé i Birkenes
- Gjennomført skilting og merking på turvei i Kristiansand
- Igangsatt og delvis utarbeidet kartbrosjyre for sykkelrute i Kristiansand
- Gjennomført Naturlos tur langs planlagt trasé i Jegersberg
- Reportasjetur og publisering i DNT sin årbok «Nære eventyr - et hjuleventyr»
- Utarbeidet mal for informasjonsfolder
- Deltatt i ressursgruppemøter for Regionplan Agder 2020

Vegen videre

- Gjennomføre hovedprosjektet Regionale Sykkellruter
- Prosjektledelse ved MAF
- Avtaler med grunneiere og kommuner
- Finansiering av de ulike tiltakene
- Opparbeide traséer
- Informasjon og markedsføring
- Delta i ressursgruppe for Regionplan Agder 2020

Ski og skiløyper

Vinteren 2012/2013 var en god og lang skisesong. Det ble kjørt løyper helt fra fjæresteinene på Flekkerøya til Himmelsyna i Evje. I Kristiansand og Vennesla er det kommunens egne ansatte i parkvesenet som kjører skiløypene. I Evje og Hornnes er Otra IL ansvarlig, mens løypelaget på Øyna- og Toplandsheia kjører løypene der. På Årstøl i Søgne kjører kommunen på ukedager og Søgne Skiklubb supplerer i helgene. De frivillige gjør også en stor innsats i mange av løypene. MAF bidrar med midler til en del av løypekjøringen, samt tilskudd til utbedringer og vedlikehold av løypetraseene.

Løypekjørerne og frivillige gjør en fenomenal innsats for skifolket i regionen. Utvikling og drift av regionale skiløyper er et satsingsområde.

2013

- Drift av føremelding på egen nettside www.midt-agderfriluft.no
- I sesongen 12/13 ble det produsert daglige føremeldinger i tidsrommet 01.12.2012 til 01.05.2013
- MAF har bidratt med midler til skjøtsel, utvikling og drift av skiløypene i Vennesla, Høgås i Evje og Hornnes, på Øyna- og Toplandsheia i Birkenes og Hovedturløypa Stemmen - Kjerrane i Vennesla og Kristiansand
- Mange skiløyper blir kjørt for begge stilarter

Følgende skiløyper i Midt-Agder Regionen var i 2013 definert som regionale skiløyper

- Løypene på Drivenesheia
- Løypene på Lauvås
- Hovedturløypa Stemmen - Kjerrane
- Høgås- og Gautestadområdet
- Øyna- og Toplandsheia

Vegen videre

- Bidra til utvidelse av løypenettet på Lauvås - se på muligheter for rundløype
- Vurdere nye alternativer for løypetraseer som egner seg både for legge til rette for fristil og klassisk.
- Arbeide videre for sammenkopling av løypene på Sandrip og løypenettet på Drivenesheia
- Drifte og videreutvikle føremeldingstilbudet
- Skaffe økonomiske midler til tiltakene
- Arbeide aktivt for at kommuner skal inngår langvarige avtaler med grunneiere, som gir muligheter til midler blant annet gjennom spillemiddelordningen

Sandripheia fritidspark

Sandripheia fritidspark er et interkommunalt samarbeidsprosjekt. Selskapet skal tilrettelegge og drive anlegg for vinter- og sommeridretter, og fremme friluftaktiviteter for allmennheten på Sandrip i Vennesla kommune. Selskapet skal ikke ha kommersielle formål. Sandripheia fritidspark eies av kommunene Kristiansand, Vennesla, Søgne og Songdalen.

2013

- MAF har siden 2008 hatt den daglige administrasjon av anlegget
- Styret i Sandripheia fritidspark består av oppnevnte representanter fra respektive eierkommuner, samt en representant fra skikretsen.
- Årlig brukermøte skal være med å ivareta de ulike brukergruppens interesser
- Vennesla kommune og Kristiansand kommune har vært ansvarlig for løypekjøring og snøproduksjon
- Vaktmestertjenester kjøpes av Vennesla kommune
- Omfattende oppgradering og utbygging av anleggs-masse på Sandripheia har blitt gjennomført i perioden 2010-2013, og flere prosjekter har blitt ferdigstilt
- Tilrettelagt skileikområde
- Diverse utbedringsarbeid i hoppbakkene - mye arbeid er utført på dugnad
- Felles høytaleranlegg ble installert
- Arbeidsgruppen har sett på muligheter for å tilrettelegge skistadion, flere rundløyper og flytte skiskytterarenaen

Vegen videre

- Tilrettelegge for friluftsliv i fritidsparken, bl.a. bygge gapahuker
- Sikre at anlegget har en lav terskel for bruk, og at området blir tilrettelagt for alle
- Nye grunneieravtaler ev. kjøp av eiendom ved statlig sikring
- Bearbeide konseptskisse vedrørende flytting av skiskytteranlegg, og legge plan for videre utvikling og fremtidige investeringer
- Fortsette arbeidet med å se på muligheter for utbedring av veien inn til Sandrip
- Arbeide videre med sammenkopling av løypene på Sandrip og løypenettet på Drivenesheia

Kystled

Kystled er basert på tidligere tiders ferdsel langs kysten med tradisjonelle ro- og seilbåter. Formålet er å gi alle muligheten til en å være på sjøen, og å ferdes på en miljøvennlig måte. Kystled består også av utleie av tradisjonelle bruksbåter og ulike overnattingstilbud langs kyst og skjærgård i Norge.

2013

- Sekretariatet er lagt til DNT Sør
- Kystled gapahuken i Helleviga ble ofte benyttet til overnatting
- MAF deltar i arbeidsgruppen for Kystled Sør
- Båten Lista er stasjonert i Romsviga. Båten ble blant annet benyttet i innspillingen av filmen «Gutten og laksen».
- «LanternaGuide» er tatt i bruk på Østre Randøya og i Helleviga (digitale informasjonsstasjoner)

Vegen videre

- MAF deltar fortsatt i arbeidsgruppa for Kystled Sør
- Informere om tilbudet på våre nettsider

Frisk på Eg - tilrettelegging av området rundt sykehuset

Aktivitet i natur spiller på en rekke veldokumenterte folkehelsestrenger. I sykehussammenheng brukes det målrettet på flere områder. Det er likevel et stort uforløst potensial, og første steg er å ha et godt tilrettelagt nærområde i og ved et sykehus. For å få løftet og satt fokus på betydningen av og mulighetene i naturen, tok sykehuset initiativ overfor MAF for å se på mulighetene for å tilrettelegge for tur- og opplevelseskvaliteter i området rundt sykehuset på Eg. De har også involvert en kunstner. Området går fra bredden av Otra, inn mot bratte urer, vannfall og gammel edelløvskog og har et fantastisk potensial for utvikling, forskjønning og tilrettelegging. Tilretteleggingen skal komme både pasienter, pårørende, ansatte og allmennheten til gode.

2013

- Sett på mulighetene for en sammenhengende turvei rundt hele sykehushområdet. Dette primært på eksisterende turvei, samt noe nyetablering av aktivitets- og opplevelsesfremmende tilrettelegginger.

Vegen videre

- Etablere arbeids- og styringsgruppe for prosjektet
- Jobbe med finansieringsløsninger og innarbeidelse i kommunedelplan for idrett og friluftsliv i Kristiansand, for å bli spillemiddelberettiget
- Arbeide videre med tilrettelegging når finansiering kommer på plass

Prosjekter

Naturskole

Naturskole er MAF sin hovedsatsing for barn og unge. Konseptet består av leirsteder, kurs, elevaktiviteter og veiledning.

Leirstedene har overnattingsfasiliteter for 30-40 elever i hver leir, undervisningsmaterieell og pedagogiske opplegg knyttet til friluftsliv, natur og lokal kulturhistorie. Det er gratis for skolene i regionen, andre brukere kan leie for overnatting. Leirstedene er tilgjengelig for alle såfremt de ikke er reservert av andre.

Kursene retter seg mot personell ved utdanningsinstitusjonene i regionen, fra barnehage til universitet. Temaene er blant annet utvalgt med bakgrunn i gjeldende læreplan og skal styrke og inspirere alminnelige lærere til tverrfaglige læringsaktiviteter i natur og friluft.

MAF bidrar med pedagogisk og friluftsfaglig kompetanse i ulike samarbeidsprosjekter, herunder Folkehelse Kristiansand og Universitetet i Agder (UiA). Formidling av og rådgivning i Læring i friluft, Friluftsrådernes Landsforbund satsing mot barn og unge.

Naturskole Helleviga

Helleviga er en del av Friluftsparken i Søgne. Her ble det første leirstedet til friluftsrådet etablert på midten av 90-tallet. I 2012 ble selve leiren totalrenovert og betydelig oppgradert. Leiren kunne i 2013 presenteres som helt ny, og nå med god tilgjengelighet for alle til fasiliteter.

Leiren består nå av gapahuker, stor samlingsplass, ildsted, benker og bord, utstyrsrom og utsiktspunkt med benker og grill. Hele leiren er tilgjengelig for rullestoler,

og det er laget ny turvei som knytter leiren sammen med resten av Helleviga og Friluftsparken. Naturskole Helleviga består også av låve med klasserom og utstyrsbod. Leiren har også utstyr og materiell innen temaer som naturfag, kyst, friluftsliv, fysisk aktivitet, geologi og steinalder.

2013

- Fullførte leirutviklingsprosjekt - turvei til leir og total rehabilitering av leiren
- Markedsføring av tilbud gjennom ulike kanaler
- Videreutvikling - generell oppgradering av materiell
- Lærerkurs og elevaktiviteter
- Registrert bruk: 2405 skoleelever og lærere
- 41 utlån av leir til skole
- 859 øvrige brukere (forening/lag/firma)
- 16 utleie til forening/lag/firma
- Stort antall uregistrerte dagsbesøk
- Benyttet av UiA som del av studentpraksis ved friluftsstudiet
- Benyttet av Universitetet i Hamburg som del av internasjonale friluftsstudier

Vegen videre

- Rehabilitering og utvikle låven til undervisning og opphold
- Utvikle fasiliteter i kjeller, hovedhus
- Markedsføring av tilbud gjennom ulike kanaler
- Kurs for lærere og skolepersonell

Naturskole Donevann

Naturskolen ligger tilbaketrukket innerst i Donevann i Friluftsparken i Søgne. Leiren ligger ved et historisk og naturlig knutepunkt hvor flere turstier og turveier møtes. Her finner vi gapahukleir, utstyrsbod, utedo, kanoer og robåter. Naturfaglig og kulturhistorisk undervisningsmaterieell.

2013

- Lærerkurs og elevaktiviteter
- Utskiftning og rehabilitering av materiell
- Registrert bruk: 1534 skoleelever og lærere
- 21 utlån av leir til skole
- 271 øvrige brukere (forening/lag/firma)
- 11 utleie til forening/lag/firma
- Stort antall uregistrerte dagsbesøk. Leiren er mye brukt som turmål for allmennheten
- Benyttet av UiA som del av studentpraksis ved friluftsstudiet
- Benyttet av Universitetet i Hamburg som del av internasjonale friluftsstudier

Vegen videre

- Rehabiliterer farkoster, forbedre leirfasiliteter
- Markedsføring av tilbud gjennom ulike kanaler
- Videreutvikle undervisningsmuligheter og materiell
- Kurs for lærere og skolepersonell

Naturskole Gåseflå

Idyllisk leirsted i vannkanten ved Otravassdraget. Gapahukleiren har kanoer og ligger i tilknytning til Setesdalsbanen, Nasjonal Sykkelrute Nr. 3 og elva Otra.

2013

- Lærerkurs og elevaktiviteter
- Planlagt som del av regional sykkelrute
- Utskiftning og rehabilitering av aktivitets- og undervisningsmateriell
- Registrert bruk: 753 skoleelever og lærere
- 15 utlån av leir til skole
- 172 øvrige brukere (forening/lag/firma)
- 10 utleie til forening/lag/firma
- Ukjent antall uregistrerte dagsbesøk og overnattinger

Vegen videre

- Rydding av strandsone ved nedtapping av Gåseflådammen
- Markedsføring av tilbud gjennom ulike kanaler
- Videreutvikle undervisningsmuligheter og materiell
- Kurs for lærere og skolepersonell
- Utvide kanotilbudet/vannaktiviteter
- Fjerne skilttavle
- Forbedre adkomst til toalett

Naturskole Ogge

Naturskoleleiren ligger idyllisk til i vannkanten på Dikesholmane i Ogge. Det er kort gangavstand fra vei og parkering. Leiren består av tre gapahuker, samlingssted med bål plass og toalett med utstyrsbod. Det er ulike typer undervisningsmateriell og leirmateriell tilgjengelig, samt kanoer og robåter.

Leirstedet har bryggeanlegg tilrettelagt for rullestoler og kano/kajakk/robåt både ved parkering og ved selve leiren. En Pioner Multi, båt med lasterampe, kan lånes ved spesielle behov. Stier i leiren, gapahuker og toalett er også tilgjengelig for alle.

2013

- Ferdigstilt utsiktstårn, utsettingsramper båt/kano og sjømerking
- Lærerkurs og aktivitetsdager
- Utbedringer av utstyr til undervisning og vannaktiviteter
- Utbedring av bro og sti til leiren
- Registrert bruk: 807 skoleelever og lærere
- 21 utlån av leir til skole
- 230 øvrige brukere (forening/lag/firma)
- 15 utleie til forening/lag/firma
- Stort antall uregistrerte dagsbesøk, og sannsynligvis overnattinger

Vegen videre

- Forbedre bademuligheter
- Beise utsiktstårn
- Forbedre stier i og ved leir
- Markedsføring av tilbud gjennom ulike kanaler
- Videreutvikle undervisningsmuligheter og materiell, herunder fiske
- Kurs for lærere og skolepersonell
- Arrangementer og turer for elever/andre
- Hærverksforebyggende tiltak i samarbeid med Politiet

Naturskole Østre Randøya

Østre Randøya er en kjent og i nyere tid mye benyttet øy på Sørlandskysten. Et stort areal og en rekke forsvarsbygninger er nå del av et offentlig friområde med hovedvekt på friluftsliv. Flere undervisningsinstitusjoner og frilufsorganisasjoner er involvert i utviklingen av området og aktivitetene på Østre Randøya. MAF har ansvar for Vokterboligen og koordinerer de ulike friluftskraftene på øya.

2013

- Samarbeid med WayBack/Kriminalomsorgen i Kristiansand
- Reparasjoner av låve med sikte på mulige naturskolefasiliteter
- Gjennomført kurs og turer
- Kompetanseutveksling med skolene og UiA

Vegen videre

- Utbedre låven som utstyrsbase/sommerkafé/undervisningsrom
- Vurdere og eventuelt utvikle naturskoleleir

Kurs og veiledning - læring i friluft

MAF tilbyr kurs i friluftstemaer rettet spesielt mot ansatte ved undervisningsinstitusjoner i regionen. Temaene er utvalgt med bakgrunn i gjeldende læreplan, og skal hovedsakelig styrke og inspirere alminnelige lærere og SFO/barnehagepersonell til tverrfaglige læringsaktiviteter i natur og friluft. Øvrig formidlingsaktivitet er rettet mot elever og studenter.

I 2013 har vi fortsatt samarbeidet med Listerregionen friluftsråd og holdt ett kurs for «fysisk aktivitet i friluft» med deltakere fra skoler i denne regionen.

2013

- Markedsført tilbud gjennom ulike kanaler
- Samarbeid med Listerregionen om kurs
- Gjennomført ordinære og spesialtilpassede kurs
- 12 lærerkurs med 153 deltakere
- 12 aktivitetsdager med 1725 elever og lærere
- 10 kurs/undervisning for høgskole/universitet med 309 studenter/deltakere
- Medarrangør på DNT sitt ungdomsarrangement - Opptur 2013 (1350 ungdomsskoleelever på tur)
- Se også samarbeid med Frisklivsentraller

Samarbeid med Universitetet i Agder:

- Pedagogisk praksis for 20 friluftslivsstudenter UiA: 11 friluftsdager for omlag 400 ungdomsskoleelever og lærere i regionen, samt vinteraktivitet for minoritetsgrupper (ca. 300)
- Veiledere på diverse feltkurs
- Aktivitetskurs for barnehage/SFO med UiA og Landslaget Fysisk Fostring (LFF)
- Innleid som foredragsholder innenfor friluftsfaglige temaer

Vegen videre

- Markedsføre tilbudet i regionen
- Gjennomføre kurs og aktiviteter
- Videreutvikle kurs og aktivitetstilbudet, blant annet sammen med UiA, LFF og andre
- Gjennomføre kurs i samarbeid med Lister Friluftsråd
- Fortsette samarbeid med UiA, Tangen VGS, DNT Sør og andre

Diverse naturskoleaktiviteter

2013

Informasjon

- Markedsført informasjon på nettsiden www.midt-agderfriluft.no
- Informasjonsutsendinger til skoler og andre institusjoner i regionen
- Markedsført permen *Læring i friluft* i regionen

Rådgivende virksomhet

- Rådgivende virksomhet til Kristiansand kommunes *Aktiv ute*-prosjekt
- Rådgivning, montering og opplæring aktivitetsløyper, *Aktiv ute*-skoler i Kristiansand

- Rådgivning, montering og opplæring aktivitetsløyper, andre skoler og barnehager i regionen
- Friluftsfaglig rådgivning og veiledning ved henvendelser fra lærere og skolepersonell i regionen

Utstyr

- Gratis utlån av leir- og undervisningsmateriell til skoler og organisasjoner i regionen, herunder klassesett med matlagingsutstyr, lavvoer, truger og ski.
- Utviklet spesialutstyr for barn og unge med funksjonsnedsettelse

Naturlos

Naturlosprosjektet er nå gjennomført 18 år på rad. Det er et samarbeidsprosjekt mellom MAF, DNT Sør, Skog-selskapet i Agder, Friluftsrådet for Lindesnesregionen og Lister Friluftsråd. MAF har sekretariatansvar. Naturlos-turene er åpne for alle - og er stort sett gratis. Noen turer har tilbud om transport og annet for en rimelig kostnad. På turene er det alltid med minst en naturlos som lokalkjent og forteller om natur eller kultur underveis. Naturloskomiteen står som arrangør for noen av turene, og har et hovedansvar for å koordinere turkalenderen med turer/arrangementer som lag, klubber og foreninger har tenkt å gjennomføre.

2013

- 151 ordinære turer + 5 ukentlige turer som stor sett går hele året
- Totalt ca. 14.200 deltakere
- Brosjyren ble trykket i 92.000 eksemplarer
- Naturlosbrosjyren ble distribuert til alle husstander i Vest-Agder og MAFs eierkommuner i Aust-Agder, samt fra vårt kontor til skoler, servicetorg og turistkontorer i kommuner og ulike organisasjoner
- God pressedekning
- Naturlos har egen nettside; www.naturlos.no
- Alle turene blir lagt ut på www.godtur.no
- MAF var arrangør/medarrangør på 10 turer

Vegen videre

- Fortsette arbeidet med et godt innarbeidet og vellykket konsept
- Oppfordre arrangører til å lage turer for barn, unge og familier. Vi ønsker spesielt å få inn flere turer rettet mot ungdom.
- Gjøre naturlosturene bedre kjent for mennesker med minoritetsspråklig bakgrunn
- Presentere Naturlos via fylkeskommunene og kommunene i deres folkehelsearbeid
- God bredde i distribusjonen
- Bruke Naturlos til å synliggjøre allemannsretten

Økonomisk bidrag fra Vest-Agder fylkeskommune, Aust-Agder fylkeskommune, Kristiansand kommune v/ By- og samfunnsenheten, Fylkesmannen i Vest-Agder v/ Landbruksavdelingen og Friluftsrådernes Landsforbund.

Friluftsliv for minoritetsgrupper

MAF har i tolv sesonger arrangert Friluftsliv for minoritetsgrupper. Prosjektet har gått fra å være et tilbud til småbarnsmødre, til å inkludere alle mennesker med minoritetsbakgrunn i friluftsrådets eierkommuner. I forhold til folkehelse kommer mange mennesker med minoritetsbakgrunn dårlig ut. Friluftsliv er en god innfallsvinkel til integrering, og er forebyggende i et folkehelseperspektiv.

Den overordnede målsettingen med prosjektet er å få flere mennesker med minoritetsbakgrunn til å bli kjent med norsk kultur- og turtradisjon, slik at de selv kan ta naturen i bruk til rekreasjon og livsutfoldelse. Ved å legge til rette for at flere mennesker med minoritetsbakgrunn kan få oppleve spennende aktiviteter i naturen og få gode opplevelser i friluft, bidrar det også til økt forståelse for hva barn og unge deltar på i skolen, og ellers i lag- og foreninger. Vi ønsker å formidle norske tradisjoner og fortelle om mulighetene vi har gjennom allemannsretten til å ferdes i skog og mark.

Målet er at deltakerne skal gjenskape turer på egenhånd, gjerne sammen med venner og familie. Lavterskel, integrering og folkehelse er nøkkelord i tilrettelegging og ved gjennomføring av turer.

Planlegging og gjennomføring av turer er vårt primære arbeid i prosjektet, men vi har også i stadig større grad blitt involvert i planarbeid i forhold til friluftsliv, folkehelse og integrering.

2013

- Voksenopplæringer og læringssentre i eierkommuner er viktige samarbeidspartnere. Vi har også vært på turer med andre organisasjoner
- 1426 deltakere på tur - mer aktivitet enn i 2012
- Gjennomført 21 turer med forskjellige aktiviteter og et variert faglig innhold
- Videreført samarbeidet med Kongsgård flyktning-barnehage i Kristiansand
- Svært gode tilbakemeldinger fra deltakere og samarbeidspartnere.

Vegen videre

- Vi ønsker å bygge videre på våre erfaringer og videreutvikle samarbeid vi har med forskjellige brukergrupper

- Prøve å legge til rette for samarbeid på tvers av ulike grupper
- Vi har en målsetting om å kunne tilby et minst like godt tilbud i 2014 som i 2013

Økonomisk bidrag fra Vest-Agder fylkeskommune, Aust-Agder fylkeskommune, Folkehelse i Agder, Miljødirektoratet og Friluftsrådernes Landsforbund.

Veiviseren - 50 turer på hjul

Veiviseren - 50 turer på hjul ble lansert i 2011. Boka var et partnerskapsprosjekt med Vest-Agder fylkeskommune. Erik Peersen, Astrid Marianne og Per Svein Staalesen var også involvert i prosjektet. Vest-Agder fylkeskommune og Fylkesmannen i Vest-Agder ga støtte til prosjektet. Dette er ei turbok med særlig fokus på bevegelseshemmede. Den presenterer tilrettelagte og tilgjengelige friluftsområder i Søgne, Songdalen, Vennesla og Kristiansand.

2013

- Boka har solgt godt og vi er tomme på lager
- Fått midler til revidering og opptrykk
- Tekst, kart og bilder er revidert - men trykkingen av boka har måtte settes på vent, i påvente av at trykkeriet har hatt store problemer med maskinparken sin - arbeidet fortsetter i 2014
- Det er søkt og fått tilsagn på deler av finansieringen til en tilsvarende bok for Aust-Agder. Oppstart av arbeidet er utsatt til 2014 i påvente av ytterligere finansiering.

Vegen videre

- Trykking av nytt opplag så snart trykkeriet har fått ordnet maskinparken sin
- Markedsføring av boka i media og på konferanser
- Oppstart at turbok for Aust-Agder - Veiviseren - 25 turer på hjul i Aust-Agder

Badebåten

I sommersesongen har badebåten trafikkert strekningen Kristiansand sentrum - Østre Randøya - Dvergsøya, med enkelte stopp underveis. Dette gjør at friområdene på øyer i Kristiansands skjærgård blir tilgjengelige for fastboende som ikke har egen båt, og for turister.

2013

Badebåten gikk ikke i 2013.

Veien videre

- Bragdøya kystlag skal kjøre badebåt sommer-sesongen 2014 fra 28. juni - 10. august
- M/S Bragdøya tar 60 passasjerer og skal trafikkere ruta Kai 6 - Bragdøya - Randøya - Stokken - Dvergsøya - Bragdøya - Kai 6, tre daglige avganger.
- MAF markedsfører badebåten i forbindelse med sommerkaféene på Østre Randøya og Dvergsøya

Merking og gradering av skiløyper i Evje og Hornnes

Turskiltprosjektet er et nasjonalt skilt- og merkeprosjekt der Gjensidigestiftelsen og fylkeskommunene i fellesskap gir økonomisk støtte til merking og skilting av turløyper i tråd med Merkehåndboka. Visjonen til turskiltprosjektet; det skal merkes i hele landet! Otra IL og Otra Tur og Løypeservice AS på Evje har involvert MAF, og har satt i gang et prosjekt med klassifisering, gradering av skiløyper, samt planlegging av skilt og infotavler til tre skiløyper som skal graderes og skiltes: Disse løypene er Evje lysløype, løypa til Bertesknapen og hovedløypa Høgås - Himmelsyna

2013

- Tilskudd etter søknad til skilting med gradering av tre skiløyper på Evje

Vegen videre

- Innhente tilbud på skilt og infotavler og få disse produsert
- Sette ut skilt og infotavler i terrenget før vinteren. Arbeidet blir utført av samarbeidspartnere på Evje
- Se på mulighetene for å merke flere skiløyper

Folkehelse og friluftsliv i Midt-Agder regionen

Begrepet "folkehelse" er blitt mer og mer aktualisert de senere år, senest med forslaget til ny folkehelselov, hvor det legges opp til nye og utvidede oppgaver for kommuner og fylkeskommuner. MAF ønsker å være proaktive i dette arbeidet og ha fokus på friluftslivets betydning for folkehelsen.

Naturen er en helt unik aktivitetsarena som gir mulighet for allsidig trening av balanse, koordinasjon, bevegelighet, styrke og kondisjon. Folkehelsevisjonen til Aust- og Vest-Agder fylkeskommuner er "God helse og livskvalitet for alle i Agder". Det har i den senere tid kommet tydelig frem hvilken viktig rolle friluftsliv har for den totale folkehelsen i befolkningen. Fysisk aktivitet er en av de faktorer som har størst innvirkning på vår helse. MAF ønsker å være med på å legge til rette for at den enkeltes helse kan fremmes gjennom en aktiv og helserelatert livsstil i friluft.

Naturbasert Folkehelseakademi - et forprosjekt

MAF har i samarbeid med Vest-Agder fylkeskommune, UiA og Universitetet i Hamburg gjennomført et forprosjekt for å utrede muligheter og en modell for å etablere et hovedprosjekt som skal fremme den enkeltes helse gjennom en aktiv og helserelatert livsstil. Det ble tatt utgangspunkt i vanlige hverdags- og fritidsaktiviteter, slik vi kjenner det fra enkle norske friluftstradisjoner. Viktige momenter i forprosjektet har vært faglig innhold, samarbeidspartnere, organisering og lokalisering. Prosjektet har trukket ut i tid. Sluttrapporten ble oversendt fylkeskommunen høsten 2013. Etter behandling i fylkesutvalget ble det besluttet og ikke å videreføre prosjektet.

Springvannsheia i Lillesand og Involveringsprosjektet

Springvannsheia var en tidligere vannkilde til Lillesand. Området har storslagen utsikt over byen og skjærgården. Første trinn bestod av fysisk tilrettelegging med trinnfri adkomst for rullestoler og barnevogner. Der er gapahuker, nytt handikaptaolett, bålgruer, benker og sammenhengende lyssatt sti rundt hele vannet. Springvannsheia er ett av syv pilotprosjekter i Miljødirektoratet sin nærmiljøsatsning.

Vi ser ofte at fysisk tilrettelegging alene ikke er nok for å nå de minst aktive gruppene. Det resulterte i Involveringsprosjektet i Lillesand som startet opp våren 2012. Prosjektet har utviklet en modell for involvering og økt deltakelse blant inaktive og lite aktive i Lillesand. Dette i samarbeid med frivillige lag og organisasjoner og andre kommunale instanser. Målgruppene i prosjektet har vært ungdom 13 - 17 år, mennesker med deltaker vansker og eldre. Kontaktkanalene har vært kommunal ungdomsklubb, Dagsenteret - avdeling for rus og psykiatri, Mental helse, eldresenteret og menighetens fredagskafé. Det har vært gjennomført aktivitetstiltak i samarbeid med nevnte organisasjoner/instanser, og tilpasset de enkelte målgruppene. Tilbakemeldingene viser at denne typen samarbeid har potensial i forhold til å øke aktiviteten blant de som er lite aktive. Prosjektet videreføres som pilotprosjekt i 2014 med videre støtte fra Miljødirektoratet.

2013

- Involveringsprosjektet i Lillesand - modeller for deltakelse og økt fysisk aktivitet blant lite aktive - gjennomført flere aktivitetstiltak
- Startet opp tilrettelegging ved Lillestemmen, et tilstøtende område på Springvannsheia, med ytterligere turveier og trapp ned til sentrum ved Esso-stasjonen
- Påbegynt planlegging og søkt om midler til tilrettelegging på Reveåsen og rundt Nystem.

2014

- Videreføring av Involveringsprosjektet som pilot-prosjekt i Miljødirektoratet sin nærmiljøatsning
- Ferdigstille tilretteleggingen på Lillestemmen
- Søke om midler til tilrettelegging på Nystem

Folkehelse Kristiansand

Folkehelse Kristiansand har vært en del av kommunens satsing for livsstilsendring og bedre helse for innbyggerne de siste 10 år. Kommunen har de siste årene vært i prosess med omorganisering og videreutvikling av denne tjenesten. Folkehelse Kristiansand kjøper tjenester av MAF for å bidra og lede ulike aktiviteter og lavterskeltiltak.

2013

- Opp av Go'stolen - sosial seniormosjon ukentlig i Badmintonhallen, Sukkevannhallen, Vågsbygd og Aquarama, prosjektleddelse. I 2013 ble det startet OAG i Aquarama i samarbeid med Frisklivssentralen og AQ Trening.
- Aktiv Ute - kompetansebistand og rådgivning på friluftstiltak og tilrettelegging for naturbasert fysisk aktivitet og Læring i friluft, herunder kursing i og montering av anlegg med tau.
- Grønn Løype og Grønn Tur - lavterskel turløyper i befolkningsnære naturområder.
- Urbant friluftsliv - SMS prosjektet - prosjektutvikling og friluftsfaglig bistand
- Trilletur - ukentlig turtilbud på dagtid for foreldre med barn i vogn. Avventende prosjekt i 2013.
- Stavgang - koordinering av stavgangaktivitet i Kristiansand, kurs og opplæring. Avventende prosjekt i 2013.
- Aktivitet på resept - turveiledning og kursing av grupper
- Frisklivssentralen - rådgivning, kurs, friluftsfaglig opplæring av personell og klienter
- Annet - faglig bistand i øvrige prosjekter og tiltak i regi av Folkehelse Kristiansand

Vegen videre

- Reetablere samarbeidet, drifte eksisterende tiltak og utvikle nye prosjekter

På topp

Turkonsept for hele familien. Deltakerne besøker inntil 24 utvalgte topper i regionen ved hjelp av et turhefte som beskriver turene og toppene. Ved besøkte 15 topper vil hver enkelt motta premie. Eget premieopplegg for barn og unge hvor 8 av toppene har egne oppgaver for barna.

På Topp ble lansert i desember 2012 og ble godt mottatt av media og utsalgsteder. Forut for dette ble det gjort et betydelig arbeid med produksjon av kart, foto, tekst og oppgaver til hefte og nettside. Skilting av alle toppene ble gjennomført på halvannet døgn.

2013

- Distribusjon, markedsføring og lansering
- Markedsført På Topp for bedrifter og næringsliv

Vegen videre

- På Topp skal være operativt til og med 2015
- Vurdere nytt På Topp

Tilrettelegging på Bringsvær

Bringsvær leirskole har tilrettelagte overnattingsfasiliteter, handikaptoalett og flotte natur- og friluftskvaliteter. En privatperson ønsket å realisere en forretningsidé knyttet til tur- og friluftsopplevelser for bevegelseshemmede med utgangspunkt i leirskolen. Det ble gitt offentlig støtte til dette og tiltakene kommer også allmennheten til gode.

2013

- Ferdigstillelse av rasteplass med toalett, benker og bord, hvor MAF var koblet inn for å ivareta og koordinere i forhold til allmennhetens interesser. Rasteplassen har trinnfri adkomst og tilgjengelighet for alle.
- Utbedring av tilgjengeligheten rundt bygningene på Bringsvær
- Flytebrygge med trinnfri adkomst ved Røynelandsvannet

Vegen videre

- Videreføring av turkonseptet som var utgangspunkt for tilretteleggingen

Aktivitetstiltak for barn og unge med funksjonsnedsettelse

Barn og unge med funksjonsnedsettelse er mindre i aktivitet ute enn funksjonsfriske barn. Vi har derfor sett på hvilke tilrettelegginger som skal til for at denne gruppa skal få mer glede av friluftsliv og hva som skal til for at de skal kunne delta på lik linje med andre. Høsten 2011 satte vi i gang et samarbeidsprosjekt med Krossen skole, som har mange elever med funksjonsnedsettelse og lærevansker. Vi har prøvd ut ulike frilftsaktiviteter på elevene i flere av våre naturskoleleirer. Prosjektet er finansiert med støtte fra Friluftsrådernes Landsforbund, folkehelsemidler.

2013

- Idémyldring med lærere fra Krossen skole
- Utprøving av ulike frilftsaktiviteter i egnede turområder som Helleviga, Randøya og Flekkerøya
- Sammensatte elevgrupper med ulike typer funksjonsnedsettelse
- En og samme aktivitet ble tilrettelagt på ulike måter for å imøtekomme elevens mestringsevne
- Små tilrettelegginger som skal til for at alle skal kunne delta i aktiviteten
- Spesialtilpasset materiell og utstyr
- Høy voksentetthet

Veien videre

- Videre utprøving av aktiviteter for barn og unge med funksjonsnedsettelse
- Lage et idéhefte med beskrivelser av alle utprøvede aktiviteter og tilrettelegginger
- Tilrettelegge et turområde ved Krossen skole dersom finansiering kommer på plass
- Flere turer i skolens nærområde

Kyststi i Lillesand

Fylkestinget i Aust-Agder vedtok i desember 2009 at fylkeskommunen skulle utrede et mulig samarbeidsprosjekt med berørte parter for utvikling av kyststier. Representanter fra kystkommunene i Aust-Agder, friluftsrådene og fylkeskommunen ble enige om å starte kartlegging med utgangspunkt i eksisterende stier og løyper langs kysten. Fylkeskommunen gav MAF oppdraget i Lillesand, Friluftsrådet Sør fikk oppdraget i sine fire kystkommuner.

Arbeidet med kartleggingen i Lillesand startet opp våren 2012. Kommunen og friluftsrådet ble enige om at prosjektets hovedmål ble kartlegging av og forslag til mulig kyststi i Lillesand. Rapporten skulle så danne grunnlag for mer detaljert og konkret oppfølging av kommunen. MAF engasjerte stifinner Aksel Selmer til å gjøre feltarbeidet, som han utførte i løpet av høsten 2012. Han har klart å finne muligheter som i stor grad følger allerede eksisterende stier og ferdselsårer for å minimalisere behov for inngrep i naturen og konflikter med grunneiere.

2013

- Ferdigstilt sluttrapport som inneholder kartleggingen av og forslag til mulig kyststi i Lillesand

Samarbeid med Frisklivssentraler

I 2012 startet MAF opp et prosjekt for å få etablert samarbeid med frisklivssentralene i eierkommunen. Det ble gjennomført oppstartsmøter med samtlige kommuner i slutten av 2012 og i løpet 2013. Det ble i samarbeid med tre av kommunene gjennomført tiltak i regi av frisklivssentralene. Målsettingen er å få frisklivssentralene til å ta i bruk naturen som en aktivitetsarena i sine tiltak, i samarbeid med og gjennom veiledning av MAF.

Samarbeidet består i noen rene aktivitetstiltak overfor brukere av frisklivssentralene og kompetanseheving for både brukere og de som leder aktivitetene. Det er gjennomført kurs i blant annet bekledning og mulighetene som ligger i naturen som aktivitetsarena.

2013

- Møter og dialog med alle åtte eierkommunene
- Tiltak i samarbeid med frisklivssentralene i Kristiansand, Lillesand og Iveland

Veien videre

- Oppfølgingsmøter med alle frisklivssentralene
- Motto for samarbeidet videre i 2014 er Friluftsliv inn i aktivitetstiltakene ved frikslivssentralene i kommunene
- Gjennomføre nye tiltak i samarbeid med frisklivssentralene i alle eierkommunene
- Markedsføring av naturskolekurs for nye brukergrupper hos frisklivssentralene

Ung i friluft

Ung i Friluft er et prosjekt for ungdom i videregående skole. MAF ønsker å nå ungdom som gruppe og bidra til at også disse får muligheter til gode opplevelser og aktivitet i friluft. Vi vil skape mer liv i friluft - av og med unge.

2013

- Innledet samarbeid med Tangen og Kvadraturen VGS og prosjektet «kroppsovingsglede»
- Fortsatt samarbeidet med Tangen VGS, media & kommunikasjon om studentprosjekter
- Utprøving av ulike modeller for samarbeid og aktiviteter
- Søkt ulike støtteordninger for finansiering
- Rekruttert UNG-veiledere (tidligere friluftsstudenter fra UIA)

Vegen videre

- Igangsette regelmessige aktiviteter for utvalgte ungdommer gjennom prosjektet «kroppsovingsglede»
- Gjennomføre spesielle aktiviteter, kurs
- Gjennomføre studentprosjekter, media & kommunikasjon
- Realisere studentprosjekter hvis mulig (reelle produkter, kampanjer osv.)

Informasjonsarbeid og markedsføring

Informasjonsarbeid og markedsføring er viktige elementer for å nå Midt-Agder Friluftsråds overordna mål.

Presentasjon

2013

- Videreutviklet presentasjon av friluftsrådet
- Presentasjon av MAF i kommunestyrene i Iveland og Evje og Hornnes
- MAF har avholdt ulike typer presentasjoner av organisasjonen for blant andre UiA, fylkeskommunene, Setesdal regionråd, ulike frivillige organisasjoner og politiske organer
- Deltatt på ulike åpne arrangementer med stand og aktiviteter
- Presentasjon av MAF sitt arbeid i forhold til friluftsliv for mennesker med funksjonsnedsettelse

Veien videre

- Videreføre og intensivere arbeidet
- Videreutvikle metoder og teknikker for formidling

Medieomtale

2013

- MAF og vår virksomhet har vært omtalt flere ganger i regionale og lokale medier.
- Faglig bidrag til blant annet NRK Sørlandet, Fædrelandsvennen, Kristiansand Avis, Lillesands-posten, Budstikka, Birkenes Avis, Sørlandsavisa og magasinet Friluftsliv

Veien videre

- Være synlige og tilgjengelig friluftsrådgivere i regionale og lokale medier
- Profilere friluftslivet for allmennheten

Annonsering

2013

- MAF brukte i 2013 annonsering for å profilere flere tiltak. Mange av naturlosturene blir annonsert, enten i lokalaviser, regionalaviser eller begge deler.

Veien videre

- Annonser utvalgte produkter/tiltak ved passende anledninger
- Benytte redaksjonelle formidlinger av bl.a. naturlos turer, åpningsarrangementer og viktig folkeopplysning, så som føremeldinga.

Nettside

MAF har nettside med adresse; www.midt-agderfriluft.no. Dette er vår fremste informasjonskanal til publikum og samarbeidspartnere i regionen.

2013

- Regelmessig oppdatering av ulik informasjon
- Lagt inn aktuelle nyhetsartikler
- Kontinuerlig oppdatert føremelding gjennom vintersesongen
- 227 935 unike treff på nettsiden i 2013. Dette er en økning på ca. 38 % i forhold til 2012.

Veien videre

- Forbedre og videreutvikle digital informasjon og dialog
- Utvikle nye nettløsninger, tilpasset dagens og fremtidens digitale plattformer
- Øke intern kompetanse i digital teknikk og kommunikasjon
- Arbeide for økt antall brukere av nettsiden

Bøker / brosjyrer

2013

- Salg og distribusjon av På Topp
- Salg og distribusjon av Veiviseren og Veiviseren - 50 turer på hjul
- Salg og delvis distribusjon av relevante bøker for friluftsliv i regionen. For eksempel Padleguiden for Aust-Agder, Padleguiden for Vest-Agder og 50 turer i Kristiansandsregionen.

Veien videre

- Lage turbok for mennesker med nedsatt funksjonsevne i eierkommunene i Aust-Agder
- Bidragsyter og støttespiller i relevante bokprosjekter for regionenes friluftsliv
- Trykking av revidert 2.utgave av Veiviseren - 50 turer på hjul

Kart

MAF bidrar til utgivelse, distribusjon og salg av turkart i regionen.

2013

- Salg og distribusjon av turkart i regionen

Veien videre

- Utvikle informasjon om regionale sykkelruter, herunder "Tursykelkart i Midt-Agder"
- Bidra og delta i relevante kartprosjekter i regionen
- Sette opp nye infotavler i Friluftsparken i Søgne med oppdatert kart

Deltakelse

Planarbeid

2013

- Gitt skriftlige uttalelser til 4 planer/saker der regionale friluftsinnteresser har vært involvert:
 - Høringsuttalelse til Kommuneplan - Evje og Hornnes
 - Uttalelse til Vindmøller i Birkenes
 - Uttalelse til Etablering av hummerpark ved Flekkerøy
 - Høringsuttalelse til Regionalplan for idrett, friluftsliv og folkehelse 2013 - 2018 i Vest-Agder
- Sitter i arbeidsgruppen til revidering av Kommunedelplan for idrett og friluftsliv, Kristiansand kommune

Vegen videre

- Gi uttalelser til og delta i arbeidet med planer og saker der regionale friluftsinnteresser er involvert
- Følge opp forvaltningsplaner for områder hvor MAF har skjøtsel, drift og forvaltningsansvar
- Tydeliggjøre vår kompetanse ovenfor eierkommunene

Råd og utvalg

MAF deltar blant annet i:

- Folkehelseforum i Kristiansand, samt i arbeidsutvalget i Folkehelseforum
- Vassdragsrådet for Nedre Otra
- Tilsynsnemda for Skjærgårdsparken
- Arbeidsgruppe for Kystled Sør
- Koordinator for organisasjonene på Østre Randøya
- Styret for Bergstølveien
- Naturloskomiteen
- Nasjonal Sykkelrute Nr.3
- Klimaforum Kristiansand
- Styret i Sandripheia fritidspark
- Ressursgruppe for Regionplan Agder 2020

Turer og arrangementer

2013

- Folkehelsedag på Sandrip for ansatte i Kristiansand kommune
- Vandring gjennom Skråstadheia (Naturlos)
- En sykkelstur (Regionale sykkelruter/Naturlos)
- Elleve friluftsdager i Friluftsparken for 8. - 9. klasser i regionen (Naturskole)
- Opptur i Jegersberg (DNT arrangement for ungdom)
- Randøyadagen (Naturlos)
- Ordførerens tur i Søgne, Kristiansand, lveland og Birkenes (Naturlos)
- Fire aktivitetstiltak på Springvannsheia - Involveringsprosjektet i Lillesand og Samarbeid frisklivssentraler
- Fire aktivitetsdager med Krossen skole
- Natur- og kulturhistorisk vandring med friluftstudentene på UiA - Skråstadheia
- Nissefest i Helleviga (Naturlos)
- Solsnudag på Odderøya (Naturlos)
- Se for øvrig arrangement under de ulike prosjektbeskrivelsene.

Konferanser/samlinger

2013

- Deltatt på Daglig ledersamling, FL
- Deltatt på Årskonferansen til Gjensidigestiftelsen
- Deltatt på ansattesamling for friluftsråd - Drag i Nordland
- Deltatt og holdt foredrag på Landskonferanse friluftsliv - Sandefjord
- Årsmøte FL - Sandefjord
- Deltatt og bidratt på pilotprosjektsamlinger til Miljødirektoratet
- Deltok og holdt foredrag på Nordbergkonferansen
- Foredrag på Storbykonferansen - Kristiansand
- To konsulenter følger kompetansehevingsprogrammet Folkehelse og nærmiljøkvaliteter. Samarbeid kommuner, UiA, Miljødirektoratet og Helsedirektoratet.

Regnskap

Driftsregnskap	Note	2013	Budsjett	2012
Driftsinntekter				
Driftstilskudd	1	-2 678 483	-2 864 000	-2 500 636
Andre tilskudd, prosjekter mv	1	-2 751 883	-3 606 500	-3 726 531
Div. andre inntekter	1	-452 808	-370 000	-354 415
MVA-kompensasjon	1	-380 836	-200 000	-513 945
Sum driftsinntekter		-6 264 010	-7 040 500	-7 095 527
Driftsutgifter				
Lønn og sosiale utgifter	1	3 688 868	2 030 000	3 672 589
Endring i premieavvik	4	42 227		11 742
Kjøp varer/tjenester	1	2 704 254	5 387 000	3 070 520
Komp.berettiget mva på driften	1	380 836	200 000	513 945
Andre driftsutgifter	1	0		0
Kalkulatoriske avskr./nedskr.	2	0		0
Sum driftsutgifter (ekskl renter)		6 816 185	7 617 000	7 268 796
Driftsresultat		552 175	576 500	173 269
Finansinntekter				
Renteinntekter		-121 855	-120 000	-130 564
Sum finansinntekter		-121 855	-120 000	-130 564
Finansutgifter				
Renteutgifter		-	0	320
Sum finansutgifter		-	0	320
Motpost avskrivninger		0	0	0
Ordinært resultat		430 320	456 500	43 025
Interne finansieringstransaksjoner				
Avsetninger		-		-112 273
Bruk av tidligere avsetninger		-		155 298
Sum	-			43 025
Regnskapsmessig resultat		430 320	0	0

Investeringsregnskap

Utgifter				
Investering i bygninger, inventar og utstyr				
Sum finansieringsbehov		0	0	0
Finansiering				
Bruk av lån				
Bruk av tidligere avsetninger, fond				
Bruk av likviditetsreserve				
Sum finansiering		0	0	0

Balanse

Eiendeler	Note	2013	2012
Anleggsmidler			
Friareal Søgne	2	100 000	100 000
Friareal Søgne	2	158 794	158 794
Dagsturhytte Sødalsmyra	2	92 240	92 240
Båt	2	0	0
Pensjonsmidler	4	1 774 469	1 364 853
Sum anleggsmidler		2 125 503	1 715 887
Omløpsmidler			
Til gode mva		380 836	515 204
Kundefordringer		204 692	102 514
Andre kortsiktige fordringer		20 181	43 468
Premieavvik	4	0	0
Kasse/bank		3 424 039	3 871 196
Sum omløpsmidler		4 029 748	4 532 382
Sum eiendeler		6 155 251	6 248 269
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Disposisjonsfond	3	3 227 168	3 657 492
Bundne driftsfond	3	0	0
Ubundne kapitalfond			
Bundne kapitalfond			
Kapitalkonto (EK)	5	-37 885	-26 975
Likviditetsreserve			
Sum egenkapital		3 189 283	3 630 517
Langsiktig gjeld			
Pensjonsforpliktelse	4	2 163 388	1 742 862
Sum langsiktig gjeld		2 163 388	1 742 862
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		115 292	207 593
Offentlig gjeld og feriepenger		483 268	486 066
Pemieavvik		53 969	11 742
Annen kortsiktig gjeld		0	0
Skattetrekk		150 049	169 491
Forskuddsbet inntekter		0	0
Sum kortsiktig gjeld		802 578	874 892
Sum gjeld og egenkapital		6 155 249	6 248 271

Noter

0. REGNSKAPSPRINSIPPER

Midt-Agder friluftsråd er en interkommunal sammenslutning (kommuneloven §27). Regnskapet er valgt å presenteres i henhold til forskrift om årsbudsjett, årregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper av 17.12.1999.

Regnskap og budsjett skal baseres på det såkalte anordningsprinsippet:"Alle kjente utgifter/ utbetalinger i året skal tas med i drifts- og investeringsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapene avsluttes.

Alle inntekter og utgifter skal budsjetteres og regnskapsføres brutto. Det skal ikke gjøres fradrag for inntekter som direkte vedrører utgiftspostene.

1. SPESIFIKASJON AV INNTEKTER OG UTGIFTER

Spesifikasjon av tilskudd

Tilskudd Kristiansand kommune	1 080 154	
Tilskudd Vennesla kommune	192 218	
Tilskudd Søgne kommune	140 454	
Tilskudd Songdalen kommune	80 678	
Tilskudd Iveland kommune	16 512	
Tilskudd Evje og Hornnes kommune	45 593	
Tilskudd Lillesand kommune	128 653	
Tilskudd Birkenes kommune	63 206	
Tilskudd Vest-Agder fylkeskommune	404 015	
Tilskudd Vest Agder Fylkeskommune, skjøtsel Friluftsparken, prosjekter	742 157	
Tilskudd Aust-Agder fylkeskommune	77 000	
Tilskudd Aust-Agder Fylkeskommune, skjøtsel Ogge, prosjekter	396 000	
Tilskudd Friluftsrådenes Landsforbund	450 000	
Tilskudd Friluftsrådenes Landsforbund, prosjekter	757 000	
Administrasjon Sandripheia Fritidspark	125 000	
Kristiansand kommune refusjon tauløyper, naturlos, folkehelse, aktiviteter	339 226	
Tilskudd Miljø direktoratet	297 500	
Fylkesmann Vest-Agder, Vassdragsrådet, Løypeforening	95 000	5 430 366

Spesifikasjon av inntekter

Salgsinntekter Helleviga, Randøya og Dvergsøya	198 100	
Inntekter salg Veiviseren og div. kart	156 426	
Leieinntekter	25 627	
Andre driftsinntekter, UiA, diverse refusjoner	72 655	
Momskompensasjon	380 836	833 644
		6 264 010

Spesifikasjon av utgifter

Varekjøp kafeer Randøya, Dvergsøya og i Helleviga	142 370	
Kjøp kart og lignende for videre salg	42 824	
Kostnader lokale	25 566	
Kostnader leasing, drivstoff og drift bil og parkering	174 392	
Kostnader drift og investeringer i Friluftsparken	766 251	
Kostnader Naturlosprosjektet	520 463	
Kostnader Naturskolen	355 360	
Kostnader Stimuleringsmidler	90 000	
Kostnader Friluftsliv for minoritetsgrupper	436 274	
Kostnader Naturskole Ogge	91 783	

Kostnader på Topp	19 760	
Kostnader ski- og turløyper, inkl føremelding	608 050	
Kostnader drift Randøya og Dvergsøya	81 071	
Kostnader tjenester Folkehelse Kristiansand	200 000	
Kostnader regionale sykkelruter	230 725	
Kostnader aktivitetskonsepter for mennesker med funksjonsnedsettelse, Krossen skole	50 544	
Kostnader Springvannsheia og Involveringsprosjektet i Lillesand	90 000	
Kyststi Lillesand	56 154	
Kostnader Naturbasert Folkehelseakademi, forprosjekt	111 250	
Administrasjonskostnader, inventar, kontingent FL, forsikringer, pc, telefon	293 342	
Kurs, møter og opplæring	54 594	
Reisekostnader	42 664	
Samarbeid Frisklivssentraler	95 000	
Fremmede tjenester (regnskap, revisjon og rådgivning)	238 645	
Styrehonorar	45 000	
Sandripheia Fritidspark	145 000	
Prestneset, Songdalen	110 000	
Lønn og sosiale kostnader (adm. og ordinære driftsoppgaver)	1 656 596	6 773 678
(lønnskostnader er inkl i prosjektene)		

2. ANLEGGSMIDLER

	Hytte Sødal	Tomter	Sum
Kostpris 01.01	92 240	258 794	351 034
Anskaffelser i året			0
Akk avskrivninger/nedskr.			0
Bokført verdi 31.12	92 240	258 794	351 034

Planlegging av hytta startet i 2007 og det er medgått kostnader til arkitekt og konsulenthonorar. Bygging av hytte er ikke igangsatt i påvente av eiendomsoverdragelse fra forsvaret. Det gjenstår en del opprydding av feltet før forsvaret vil avhende eiendommen. Det foretas ingen avskrivning av hytte for 2013 iht. regnskapsforskriftene. Tomter avskrives ikke.

3. FOND

Spesifikasjon av disposisjonsfond:

Disposisjonsfond 01.01.13	3 657 490
Avsetning til fond	0
Bruk av fond	0
Disposisjonsfond 31.12.13	3 657 490

Spesifikasjon av bundne driftsfond:

Bundet driftsfond 01.01.13	0
Bruk av fond	0
Avsetning til fond	0
Bundet driftsfond 31.12.13	0

4. PENSJONSFORPLIKTELSE

Midt-Agder friluftsråd har pensjonsordning for sine ansatte i Kommunal Landspensjonkasse (KLP). De kommunale forskriftene fikk i 2002 nye bestemmelser for regnskapsføring av pensjon. Disse går i korthet ut på at de løpende utgifter i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjons-kostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultateffekt.

Det er i 2013 foretatt en aktuarberegning av premieavviket, pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene. Endringen i premieavviket har redusert resultatet for 2013 med kr 42.227 inkl aga. Dette beløpet blir inntektsført over de neste 10 år (10 års amortiseringstid).

Beløp i kroner

Årets netto pensjonskostnader	KLP
Årets pensjonsopptjening	378 748
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	83 747
Brutto pensjonskostnad	462 495
Forventet avkastning pensjonsmidler	-74 185
Netto pensjonskostnad	388 310
Sum amortisert premieavvik	-1 013
Administrasjonskostnad	17 211
Netto pensjonskostnad inkl. adm. utgifter og amortisert premieavvik	404 508

Beregnet premieavvik	
Innbetalt pensjonspremie (inkl adm)	358 221
Netto pensjonskostnad inkl. adm. utgifter ekskl amortisert premieavvik	405 521
Premieavvik	-47 300
Arbeidsgiveravgift (14,1%)	-6 669
Premieavvik inkl arbeidsgiveravgift (14,1%)	-53 969

Pensjonsforpliktelse	
Pensjonsforpliktelse 01.01 (estimat i fjor)	1 696 149
Årets pensjonsopptjening	378 748
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	83 747
Utbetalte pensjoner	-43 317
Årets pensjonsopptjening, renter og utbetalinger	419 178
Pensjonsforpliktelse 31.12. uten estimatavvik	2 115 327
Amortisering estimatavvik - forpliktelse	-
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat	2 115 327
Gjenstående amortisering - forpliktelser	-
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat full amortisering	2 115 327

Pensjonsmidler	
Pensjonsmidler 01.01	1 364 853
Årets forventede avkastning	74 185
Årets premieinnbetaling ekskl adm. utgifter	378 748
Årets utbetaling av pensjon	-43 317
Årets avkastning, premieinnbet., pensjonsutbetalinger	409 616
Pensjonsmidler 31.12. uten estimatavvik	1 774 469
Amortisering estimatavvik - midler	-
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat	1 774 469
Gjenstående amortisering - midler	-
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat full amortisering	1 774 469

Netto pensjonsforpliktelse	
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser	340 858
Arbeidsgiveravgift, 14,1%	48 061
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser inkl arbeidsgiveravgift	388 919

Aktive medlemmer	5
------------------	---

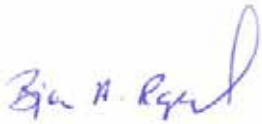
Forventet avkastning	5,00%
Diskonteringsrente	4,00%
Forventet lønnsvekst	2,87%
Forventet pensjonsregulering	2,87%

5. KAPITALKONTO

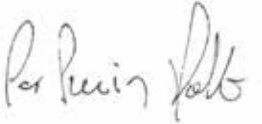
Spesifikasjon av kapitalkonto:	
Anleggsmidler 01.01.13	0
Anskaffelser	0
Avskrivninger/ nedskrivninger	0
Økning pensjonsforpliktelse inkl aga av netto pensjonsforpliktelse	0
Økning pensjonsmidler	-56 154
Kapitalkonto 31.12.13	-56 154

Kristiansand 31.12.2013
11.06.2014

For Midt-Agder Friluftsråd

Bjørn Ropstad
Styrets leder

Per Svein Holte
Daglig leder

Revisjonsberetning

Budsjett 2014

Driftsinntekter	2014
Kristiansand kommune	1 350 000
Vennesla kommune	219 000
Søgne kommune	173 000
Songdalen kommune	99 000
Birkenes kommune	78 000
Iveland kommune	21 000
Evje og Hornnes kommune	56 000
Lillesand kommune	158 000
Vest-Agder fylkeskommune	411 000
Aust-Agder fylkeskommune	78 000
Friluftsrådenes Landsforbund	680 000
Aust- og Vest-Agder fylkeskommune, MD 1427.78	1 527 000
Andre tilskudd, prosjektmidler	3 257 000
Diverse inntekter, Veiviseren, kart og annet	200 000
Salgsinntekter, kafeer	200 000
Sum driftsinntekter	8 507 000

Driftsutgifter	
Lønn og sosiale utgifter, adm og ordinære driftsoppgaver	2 100 000
Styrehonorarer	50 000
Utgifter bil (leasing, diesel, parkering, km-godtgjørelse)	110 000
Møter, kurs og reiser	110 000
Regnskap, revisjon og rådgivning	130 000
Prosjektutgifter inkl adm og lønn MAF	4 530 000
Kontingent, Friluftsrådenes Landsforbund	50 000
Annonser	20 000
Kontorrekvisita og utstyr. Innredning nye lokaler	200 000
Telefon og porto	75 000
Tidsskrifter	5 000
Representasjon og servering	7 000
Forsikring	60 000
Leieutgifter uteområder	20 000
Drift og skjøtsel av tur- og skiløyper	250 000
Drift og sjøtsel av Friluftsparken i Søgne	400 000
Randøya og Dvergsøya drift	50 000
Sommerkafeene	130 000
Skilting og informasjon	35 000
Diverse utgifter	20 000
Kjøp kart for videre salg	50 000
Vedlikehold Huset i Helleviga	150 000
Husleie	420 000
Sum driftsutgifter	8972000

KRISTIANSAND REVISJONSDISTRIKT IKS

Kristiansand Søgne Songdalen Vennesla

Til
Styret i Midt-Agder Friluftsråd

REVISORS BERETNING FOR 2013

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Midt-Agder Friluftsråd som viser et ordinært resultat på minus kr 426.413 og et regnskapsmessig resultat på kr 0. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, driftsregnskap og investeringsregnskap avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommuneloven med tilhørende regnskapsbestemmelser i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapspraksis, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonspraksis i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enlen del skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for samarbeidets utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlingene som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av samarbeidets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatlene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår opplæting er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

KRISTIANSAND REVISJONSDISTRIKT IKS

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det all vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Midt-Agder Friluftsråd per 31. desember 2013, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar kommuneloven med tilhørende regnskapsbestemmelser i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapspraksis i Norge.

Uttalelser om øvrige forhold

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmeldingen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsmeldingen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlingene vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE:3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisjonskontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiklig registrering og dokumentasjon av samarbeidets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringspraksis i Norge.

Andre forhold
Midt-Agder Friluftsråd har i 2013 hatt omsetning av varer som er avgiftspliktige ihtl. merverdiavgiftsloven § 3-1. Vi viser her til styrets årsberetning for nærmere omtale.

Kristiansand 22. september 2014

Monica H. Smith-Tønnessen
Monica H. Smith-Tønnessen
Statsautorisert revisor

Postboks 417 Lund, 4604 Kristiansand Tidsskrift 8 Org.nr.: NO 867 183 918	Hovedkontor Kristiansand Søgne Tidsskrift 8 Tidsskrift 8 e-post: post.revisjon@kristiansand.kommune.no	Songdalen Vennesla
--	---	-----------------------

Prosjektutgifter	
75 års jubileum	100 000
Naturlos	550 000
Turløypa Songdalen	100 000
Naturskole inkl samarbeid UiA	350 000
Friluftsliv for minoritetsgrupper	450 000
Regionale sykkelruter	170 000
Springvannsheia	250 000
Låven Helleviga	1 000 000
Friluftsparken investeringer inkl parkplass i Vestre Paradis	600 000
Aktiviteskonsept Krossen, SSR, Tangen vgs	100 000
Leir Ogge	50 000
Samarbeid Frisklivssentraler	150 000
Frisk på Eg	100 000
Veiviseren 25 turer på hjul i A-Agder + revisjon V-Agder	160 000
Ung i friluft	150 000
Pross kommunikasjon og profilering	50 000
Friluftskonferanse	200 000
Sum prosjektutgifter	4 530 000
Sum driftinntekter	8 507 000
Sum driftsutgifter og prosjektutgifter	8 972 000
Driftsresultat	-465 000
Renteinntekter	130 000
Momsrefusjoner	500 000

Faksimile Søgne og Songdalen
Budstikke 11.12.2013

Friluftsnisse

Over 100 gikk nisseløypa i Helleviga onsdag kveld.

En ting en ekte friluftsnisse trenger, er ei god lommelykt. Det hadde de skjont, alle de drygt hundre deltakerne som stilte til start i nisseløypa i Helleviga onsdag mellom klokken 17.00 og 19.00. Det var stupemørkt på veien innover fra parkeringsplassen, men ved hjelp av lommelykt og refleksmerket veg, fant man greit fram til det lille friluftsparadiset nede ved sjøen. Utøenfor hovedhuset sto friluftskonstent Janne Johnsen og tok imot. Eller velkomstfriluftsnissen, som hun selv presenterte seg.

Nisseløypa
Onsdagens arrangement var det sjunde i rekken. For å bli en ekte friluftsnisse, må man ta en tur i nisseløypa der man må utføre ni

nissestreker. Kaste vedkubber, holde fyr i bålet og krysse elva er noen av utfordringene for man er friluftsnisse.

Stemming

Når alt dette er gjort, blir man utnevnt til friluftsnisse og får utdelt nisselue, varm saft og pepperkaker, forklarer Johnsen. Etterpå kan man gå inn i den varme låven der det er nisseverksted, eller man kan grille noe god mat på bålet. Ingen tvil om at det skaper stemming å være ute i naturen etter mørkets frembrudd.

Ungene er helt yre, ler Johnsen. Arrangementet er en del av Naturlosprogrammet til Midt-Agder friluftsråd.

KLARA TURID FIDJE FRETUN

Faksimile Lillesandsposten 26.11.2013

Lillesandsposten på bølgelengde med leserne.

Tips oss på tlf. 37269500 eller bruk gjerne e-post redaksjon@lp.no

Rundtur og balansekunst i sola

● Trening og sosialt samvær rundt blågryta på Springvannsstemmen

– Vi kan se at de er blitt sterkere, sier fysioterapeut Gro Berit Haatveit.

MEBETE MOEN
moen@lp.no

Mandag formiddag var kursdeltakerne samlet til rundtur på Springvannsstemmen i de fint tilrettelegte turloypene.

I nærmere to måneder har 11 personer deltatt på en styrke- og balansekurs i regi av fysiofagene. Målggruppen er godt voksne som har dårlig balanse, er reddet for å falle eller har fall. Målet med kurset er å få bedre balanse samt å bli tryggere.

Først og fremst er det viktig i begynnelsen med dagens vær. Jeg må være litt av meg selv, jeg har på pinner på at jeg er 100 % innstilt, men jeg har kommet meg rundt hele løypa i dag. Kurset er bra, jeg har forferdelig dårlig balanse og får trent den litt, forteller Erling Heimseter.

Inga Knudsen hadde ikke engang hørt om kurset, men forteller at hun har et barnebarn som viser sin omsorg for henne og er i kontakt hver eneste dag. Barnebarnet har å lære om ikke bestemmer kunne bli med.

– Og barnebarnet mitt sa at jeg måtte gå, og det er jo ikke bortkastet med litt trening, sier Inga Knudsen.

På rundturen var det lagt naturstier, og mange scorete bra.

– Det er helt utrolig. Alle er med her i dag. Eldstemen er 90 og den yngste 70. Så langt har

kommet vært trykkelig ansett, og vi kan se at de er blitt sterkere. Og så ser vi at det sosiale betyr mye. Det er 11 som er med på dette kurset. Vi sa vi var det maksimale

så noen står på venteliste. 19. desember er siste gang, men vi kommer til å sette i gang nytt kurs på nyåret. Noen har spurt om de finne et annet sted å trene, en

Dovre slik at det blir mer plass for

teller avdelingsleder for fysiofagene, Gro Berit Haatveit.

Representanter fra Midt-Agder Friluftsråd var også til stede på arrangementet mandag

og svarte for nyeste rundturen var ikke nok

trening. Under veiledning fra Haatveit ble det flere styrke- og balanseøvelser i soldis-

net på Springvannsstemmen. Etter flere øvelser økte var det ny

mat med søler og kaffe og en aldri så liten sjokoladebit.

Det er jo ikke bortkastet med litt trening

Kursleder Inga Knudsen

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Knuten

Fædrelandsvennen

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

TIRSDAG 12. FEBRUAR 2013

22 | NÆRT

TIPS OM «NÆRHETER»

sender du til

naert@fvn.no

Lars Holstad

040 73 178

lars.holstad@fvn.no

Harald Holstad

040 73 178

harald.holstad@fvn.no

Harald Holstad

040 73 178

harald.holstad@fvn.no

Harald Holstad

040 73 178

harald.holstad@fvn.no

Harald Holstad

040 73 178

harald.holstad@fvn.no

Harald Holstad

040 73 178

harald.holstad@fvn.no

Harald Holstad

040 73 178

harald.holstad@fvn.no

Harald Holstad

040 73 178

harald.holstad@fvn.no

Harald Holstad

040 73 178

harald.holstad@fvn.no

Harald Holstad

040 73 178

harald.holstad@fvn.no

Harald Holstad

040 73 178

harald.holstad@fvn.no

Harald Holstad

040 73 178

harald.holstad@fvn.no

Harald Holstad

040 73 178

harald.holstad@fvn.no

Harald Holstad

040 73 178

harald.holstad@fvn.no

Harald Holstad

040 73 178

harald.holstad@fvn.no

Harald Holstad

040 73 178

300 kommuneansatte på familiedag på Sandrip

300 ansatte deltok på Kristiansand kommunes familiedag på Sandrip søndag. De trasket surt vær og mye god vinteridrett på tv.

SKIFEST I SANDRIP

– Jeg var litt usikker på hvor mange som ville komme. Selv synes jeg det var kaldt på Sandrip, sier HR-rådgiver Åse Forland Velle i Kristiansand kommune. Hun er også leder av kommunens aktivitetstutvalg som ble opprettet for noen år siden.

For andre året på rad var samtlige ansatte i Kristiansand kommune invitert til familiedag på Sandrip i Venneås. Det er Midt-Agder friluftsråd (Maf) som står for den praktiske gjennomføringen. Arrangementet er et lavterskeltilbud som er tilrettelagt for fysisk aktivitet.

Forland Velle er ikke skuffet over fremmetet, men hadde håpet at flere kom. Hun er heller ikke sikker på om informasjonen til de ansatte om vinterdagen har vært god nok.

– Jeg anslår det var et sted mellom 250 og 300 fra kommunen her. Jeg telte rundt 80 biler. I går var det 350, men da var det også kvaliteter i år førte nok vær og mye sport på tv til at færre kom, tror daglig leder i Maf, Per Svein Holte.

De som brydde seg minst om kuldegradene, var barna. Aktiviteten var stor på de mange postene som var satt opp rundt Sandripsna. Det var lappesetting, sking, snømaling, truging og miniskirenn på idealtid for å nevne noe.

– Vi maler zombieansikt, forklarer Hanne (8) fra Stavanger og fetteren Aksel (5) fra Kristiansand.

Lille høytener var det hopp, orgeltramp og hinderløype for de litt eldre barna.

– Det er gøy å hoppe på ski, forteller Mille Pedersen, til daglig elev på Vågsbygd skole.

På vinterdagen ble det servert grillet fisk og frukt. Fiske er startet på, fordi det er sunnere, kunne grillmester Trond Ole Bertelsen fortelle. Han serverte også kokte kylling.

Som hjelpere hadde friluftsrådet med seg åtte studenter fra Universitetet i Agder. De brukte arrangementet som en del av praksisen ved studiet friluftsliv og naturgudning. **FRØDE LINDBLUM**

GOY Å MALE: Era (4) var beruset og ville ikke snakke, men vi antas at snømaling var gøy. Det så slik ut.

ORGELTRAMP: Gard Fosdal (Uteberg 8) holder ste kurs ned orgeltrampspillet som var en av flere poster for barna under vinterdagen.

OPP OG NED: Det ble mange turer i hoppbakken for Hans Lossus (10) fra Sjøstrand skole.

IKKE NOE HINDER: Brage Talle (8) fra Karl Johans Minne skole på Tinnhøi i hinderløype på Sandrip.

ZOMBIEANSIKT: Hanne (8) og fetter Aksel (5) maler et snøzombieansikt i utelike farger.

SNØMALERE: Amalie (3) og Tomine (3) i Ekestrand hvesen fra Kristiansand maler snøfigurer på Sandrip under vinterdagen for ansatte i Kristiansand kommune søndag. **ALLE FOTO: FRØDE LINDBLUM**

Faksimile Fædrelandsvennen 12.02.2013

MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD

Postboks 207, 4662 Kristiansand

Telefon: 95 85 11 11

post@midt-agderfriluft.no

www.midt-agderfriluft.no

Design og produksjon: Bjorvand & co